

IGP 2019 Säännöt

Das internationale
prüfungswesen für
gebrauchshunde

Jari Kokkonen

Saksanpaimenkoiraliitto ry

Agenda

- 9:00 Tilaisuuden avaus (Tero)
- 9:05 SPKL yleiset ohjeet: vastaavan tuomarin toiminta, hylkäykset, kilpailukiellot (Tero)
- 10.00 Yleistä IGP:stä (Jape)
 - Kansainvälinen käyttökoirakokeiden koeohje
 - Koiran ominaisuudet ja moderni koirankoulutus
 - Oppiminen, tunteet, stressitekijät
 - Luonne, pelko, ongelmanratkaisu, kommunikaatio ja oppimisen periaatteet
 - Koiran lukeminen
- 10:30 Yleistä säännöistä (Tero)
 - Osallistumisvaatimukset
 - Yhteiskuntakelpoisuus ja osallistujamäärät
 - Hylkäys
 - Keskeytys
- 10:45 TAUKO
- 11:00 Arvostelun periaatteet (Jape)
 - Käyttöominaisuudet, kokeet ja arvostelu
 - Arvosanat
- 11:20 Luoksepäästävyys (Tero)
- 11:30 BH (Tero)
- 11:45 B-Osa (Jape)
 - Pääarvostelukriteerit tottelevaisuudessa: halu työskennellä, halu tehdä yhteistyötä ohjaajan kanssa, rauhallinen/keskittynyt, luonnollinen käyttäytyminen
 - Ilmoittautuminen, liikkeiden aloitus, tauotus ja päättäminen
 - Valmisteleva vaihe ja koiran luo palaaminen
 - Luoksetulo ja koiran kiittäminen
 - Asentovirheet
 - Noutoesineet ja –esteet
 - Lisäkäskyt
 - Pääarvostelukriteerit/**KOIRAN LUKEMINEN**
 - Liikkeet ja pisteet liikkeittäin
- 12:45 TAUKO/LOUNAS
- 13:30 A-Osa (Tero)
 - Jäljen tekeminen
 - Pääarvostelukriteerit, koiran on haluttava löytää
 - A-osan detaljeja
 - Avut
 - Ilmoittautuminen, aloitus, suora, kulmat esineet
 - Jäljen osat – pisteiden jakautuminen
- 14:45 C-Osa (Jape)
 - Pääarvostelukriteerit suojelussa: koiran on dominoitava
 - Ote ja otekäyttäytyminen
 - VIK
 - Vartioinnin arvosanat
 - Hylkäys/keskeytys
 - Kenttämerkinnät ja piilot, maalimies
 - Ilmoittautuminen
 - Liikkeet ja pisteet liikkeittäin
- 15:45 Yhteenveto ja tilaisuuden päätös (Tero)

Sääntöjen tunteminen

Ei nippelitietoa, vaan käyttökoiran lukeminen ja luonneominaisuuksien säilyttäminen

- **Kokeiden ja kilpailujen tulee palvella kahta tarkoitusta:**
 1. Osoittaa koirien soveltuvuus käyttötarkoitukseensa.
 2. Varmistaa koirien terveyden ja suorituskyvyn säilyminen tai parantuminen.
- **Kuka on lukenut IPO2012 / IGP2019 koesäännön?**
- **Kuka on kouluttanut omaa koira viimeisen vuoden aikana**
 - A?
 - B?
 - C?
- **Kuka on kouluttanut koira/koiria maalimiehenä viimeisen vuoden aikana?**
- **Pääarvostelukriteerit käyttökoiran ja käyttökoiran luonneominaisuuksien kannalta**

Kansainvälinen käyttökoirakokeiden koeohje

- Johdanto
 - Koira on ihmisen **kumppani**
 - Läheinen **sosiaalinen** suhde
 - Vastuu koiran **hyvinvoinnista**
 - Oikeudenmukainen, lajityypillinen ja väkivallaton kohtelu
 - Huolenpito (ravinto, vesi, liikunta ja terveys)
 - Lajin ominaisuuksien mukaista toimintaa (oppiminen, liikunta ja muut ominaisuudet)
 - Riittävä koulutus ja kokemus ympäristöstä
 - **Harmonia** ihmisen ja koiran välillä
 - Koiralle ja sen ominaisuuksille sopivat/vaativat koulutukset => **koiran pystyttävä suoriutumaan**
 - **Koiraurheilun tulee perustua koiran taipumuksiin, suorituskyykyyn ja innokkuuteen**
 - Koulutuksen perustana **moderni tieto koiran käytöksestä ja oppimisesta**
- Koeohje
 - Ohje koetuomareille, maalimiehille ja ohjaajille
 - Vaatimukset **urheiluun käyttökoirille**
 - Koearvostelun vaikutus **jalostukseen** ja koulutukseen (koulutus +-> koe -> valinta -> jalostus)
 - Modernissa yhteiskunnassa koiran käyttökohteet ovat vähentyneet => käyttökoirien käyttökoirakokeet kehitetty **käyttökoirien taipumusten mukaiseen toimintaan**
 - **Oppiminen**
 - **Liikunnallisuus**
 - **Taipumukset** (kuten kuormitettavuus ja itsevarmuus)

TAVOITTEENA ON AKTIIVINEN, ILOINEN JA VAIKUTTAVA KOIRA HARMONIASSA OHJAAJAN KANSSA

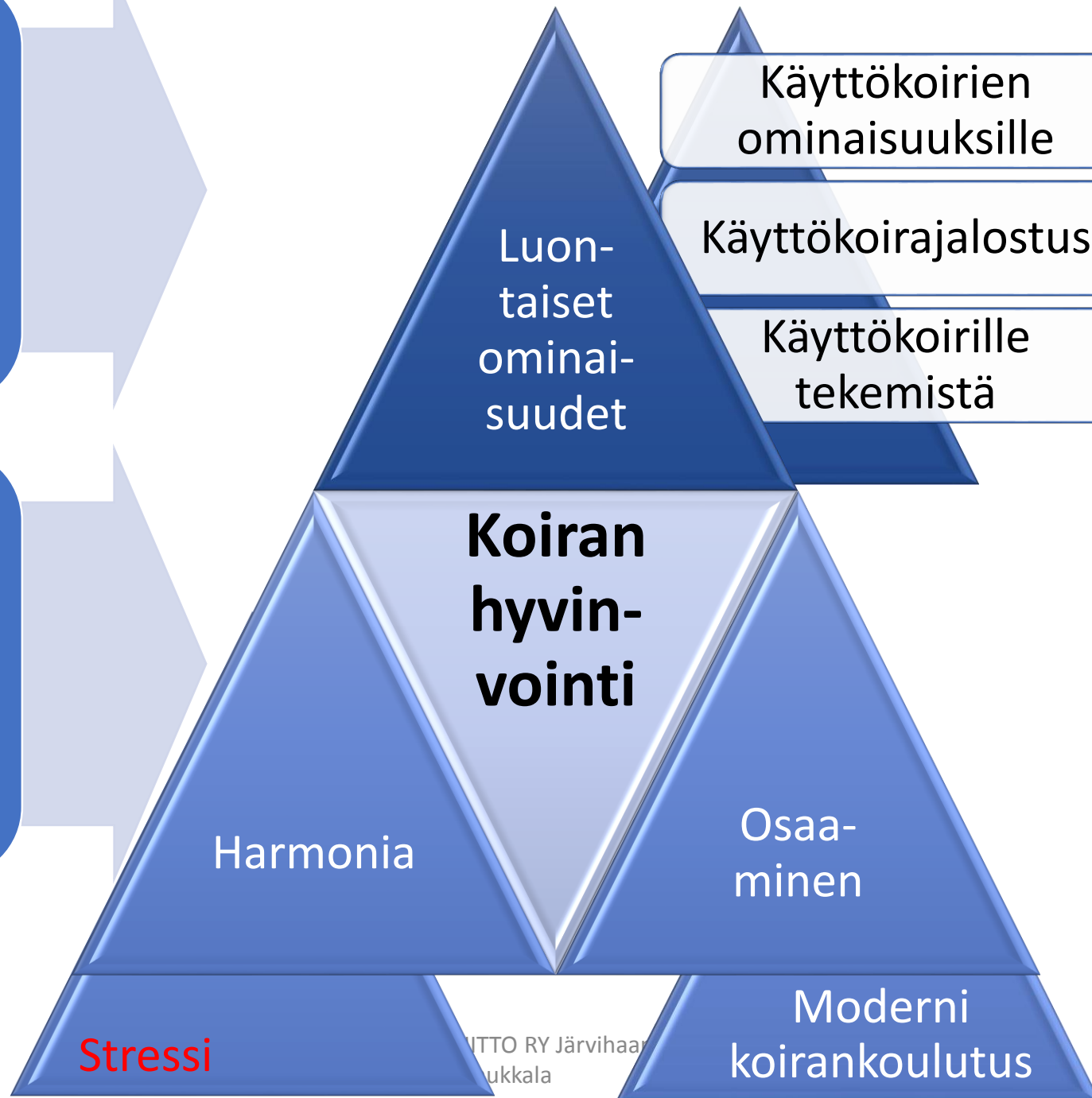
**TAVOITTEENA ON AKTIIVINEN,
ILOINEN JA VAIKUTTAVA KOIRA
HARMONIASSA OHJAAJAN KANSSA**

Yleistä

- Kansainvälinen käyttökoirakokeiden koeohje
- Koiran ominaisuudet ja moderni koirankoulutus
- Oppiminen, tunteet, stressitekijät
- Luonne, pelko, ongelmanratkaisu, kommunikaatio ja oppimisen periaatteet
- Koiran lukeminen avain eläinystävälliseen elämään ja koulutukseen
- Yhteenveto yleistä

Pää-
arvostelu-
kriteerit

KOIRAN-
LUKEMINEN!

Koiran
kyettävä
nauttimaan
ja nautittava

Koiran ominaisuudet ja moderni koirankoulutus

- Koira
 - on ihmisen kumppani, jonka hyvinvointi on ihmisen vastuulla
 - Käyttökoira on tehokas ja taitava työkoira;
 - perustuen koiran ominaisuuksiin käyttökoira on koulutettavissa erilaisiin töihin tehtäviin
 - -> Vastaavasti koiran ominaisuuksien on vastattava työtä/tehtävää
- Eläinystävällinen, ominaisuuksien mukainen ja väkivallaton koulutus; pakotteita, muttei stressiä (positiivinen stressi kuuluu elämään)
 - Modernit, tutkitut koulutusmenetelmät
 - Positiivinen pakko: ruoka, kehu, saalis
 - Korjauksia, muttei stressiä/pelkoa
 - Harjoitellaan “luonnon lakien mukaan”, työskennellään **motivaation, tunteiden, itsekurin, keskittymisen ja kuormitettavuuden** kanssa
 - Elämä on oppimista ja ongelman ratkaisua

TAVOITTEENA ON AKTIIVINEN, ILOINEN JA VAIKUTTAVA KOIRA HARMONIASSA OHJAAJAN KANSSA

Oppiminen, tunteet, stressitekijät

- Oppiminen
 - Totuttaminen ja herkistäminen
 - Motorinen oppiminen
 - Leimautuminen
 - Matkiminen, oivaltaminen
 - Klassinen ja instrumentaalinen ehdollistaminen
- Tunteet
 - Palkitsemisesta, palkkion puuttumisesta tai palkkion poistamisesta
 - Näkyvät ilmeinä, vartalosta, liikkeistä
 - On tärkeitä päätöksissä: välttää vai jatka
 - Tunteet palvelevat koiran “sisäistä tasapainoa”
- Stressitekijät
 - Epävarmuus, väärinymmärrys, tuntematon,
 - Virheet
 - Pelko
 - Huolenpidon puute (kipu, jano, nälkä), kylmyys/kuumuus, sairaudet
- Stressiin/kuormitukseen vastaaminen
 - Pako
 - Taistelu
 - Miellyttäminen
 - Passivoituminen

TAVOITTEENA ON AKTIIVINEN, ILOINEN JA VAIKUTTAVA KOIRA HARMONIASSA OHJAAJAN KANSSA

Luonne, pelko/kuormittuminen, ongelmanratkaisu, kommunikaatio ja oppimisen periaatteet

- Luonne
 - Perimää/luonnetta ei voi ostaa, mutta luonnetta täytyy työstää
 - Luonne/käyttäytyminen on perimän ja ympäristövaikutuksen summa
 - Kasvattaja ja myöhemmin ohjaaja ovat vastuussa koiran saamasta ympäristövaikutuksesta
 - Koiran sosiaaliset taidot on kriittisiä koiran pennun/nuoren koiran kehittymiselle
- Pelko/kuormittuminen
 - Tuntemattoman pelko on luonnollista
 - Koiran on opittava miten selvitä kuormittumisesta. Kuormituksesta **selviytyminen on tärkeintä koiran kehittymiselle**
 - Ohjaajan tulee tukea, että pennulla on kokemuksia ja se proaktiivisesti selviytyy kuormittavista tilanteista
- Elämä on oppimista ja ongelmanratkaisua
 - Konfliktit ovat osa elämää, mutta tarpeettomia/jatkuvia konfliktit tulee välttää
 - Meidän tulee tukea pentua, ellei se itsenäisesti selviä konfliktista
 - Konfliktien/tilanteiden ratkaisun tulee olla kivaa ihmisen ja koiran yhteistyötä
- Oppimisen periaatteet
 - Yksilön ympäristöön mukautuminen
 - Oppimisen tulos on aina **pysyvä käytöksen muutos**
- Koiran ja ihmisen välinen kommunikaatio; **koiran lukeminen** on avain onnistuneeseen koulutukseen ja **ARVOSTELUUN**

TAVOITTEENA ON AKTIIVINEN, ILOINEN JA VAIKUTTAVA KOIRA HARMONIASSA OHJAAJAN KANSSA

KOIRAN LUKEMINEN avain eläinystävälliseen elämään, koulutukseen ja ARVOSTELUUN

- Body language
 - Koira liikkeessä on selvä rytmi
 - Pysty vartalonasento
- Kasvot
 - Korvat “ylhäällä”
 - Silmät ovat auki
 - Fokus ohjaajassa
- Stressi kuuluu elämään
 - ~~Negatiivinen stressi~~
 - Positiivinen stressi
- Stressi
 - Korvien taakse vetäminen
 - Hännän alas vetäminen
 - Tapahtumien välttäminen
 - Korkea jännitys
 - Mieliskely
 - Levottomuus
 - Taudit
- **Koiran lukemisen kautta oikea aikaisuus, vahvistaminen, voittajana suorituksen päättäminen!**

TAVOITTEENA ON AKTIIVINEN, ILOINEN JA VAIKUTTAVA KOIRA HARMONIASSA OHJAAJAN KANSSA

Yhteenveto yleistä

- Vastuu koirasta ja koiran hyvinvoinnista
- Koiran ominaisuuksien ja kykyjen mukaan
- Moderni koirankoulutus
 - Positiivinen pakko: ruoka, kehu, saalis
 - Vahvistaminen, vahvistaminen, vahvistaminen
 - Luonnonlakien mukaan: työskennellään motivaation, tunteiden, itsekurin, keskittymisen ja kuormitettavuuden kanssa
 - Korjauksia, muttei stressiä/pelkoa
 - Elämä on oppimista ja ongelman ratkaisua
 - Päämäärä: **aktiivinen, iloinen ja vaikuttava koira harmoniassa ohjaajansa kanssa**
- Käyttökoirakokeet vs. koulutus (koe, valinta) ja jalostus
- **Käyttökoirakoe:** Käyttökoira on tehokas ja taitava työkoira. Perustuen koiran luontaisiin ominaisuuksiin käyttökoira on koulutettavissa erilaisiin tehtäviin
 - Tietoa koulutukseen, jalostukseen ja jalostusvalintoihin
 - Täyttämään käyttökoiran ominaisuustarpeita

Yleistä säännöistä

- Yhdenmukaisuus, julkisuus
- Osallistumisvaatimukset
- Osasuoritukset päivä- ja luokkakohtaisesti
- Yhteiskuntakelpoisuus
- Kokeeseen osallistujat
- Käskyt
- Hylkäys
- Keskeytys

Yhdenmukaisuus, julkisuus

- Kaikkien kokeiden ja kilpailujen järjestelyjen sekä kaikkien osapuolten käyttäytymisen tulee pohjautua **urheilullisiin periaatteisiin**.
- Koeohjeen määräykset ovat **kaikkia osapuolia sitovat**.
- Kaikkien osallistujien on **täytettävä samat suoritusvaatimukset**.
- Kokeet ja kilpailut ovat luonteeltaan **julkisia**, koepaikka ja alkamisaika on ilmoitettava julkisesti jäsenille.
- Kaikki tulokset on merkittävä kilpailukirjaan tai rekisteritodistukseen.
- Kokeeseen on osallistuttava vähintään kaksi koiranohjaajaa
 - SPL neljä koira

Yhdenmukaisuus, julkisuus

- Koiralla on kokoajan oltava kaulassaan yksirivinen, metallinen, löysä ketjukaularin, joka ei saa olla kuristavassa asennossa. Kokeessa ei saa käyttää muita kaulaimia, kuten esim. nahkakaularimia, punkkipantoja, ym.
Ketjukaularin on oltava ns. ”pitkälenkkinen”, jolla tarkoitetaan ketjukaularinta, jonka mihin tahansa lenkkiin pystyy kiinnittämään taluttimen.
- Myös kansallisten lajien tottelevaisuudessa on koiralla oltava ”pitkälenkkinen” ketjukaularin. (Kansallisten lajien maastossa ko. lajiohjeen mukaiset pannat sallittu).

Juoksuiset nartut saavat osallistua
paitsi 30 vrk ennen penikoimista
tai alle 42 vrk penikoimisen jälkeen

Osallistumisvaatimukset

Koeluokka	Osallistumisvaatimus	Alaikäraja
BH	-	12 kk (Suomessa)
IGP-1	BH	18 kk
IGP-2	IGP-1	19 kk
IGP-3	IGP-2	20 kk
IFH-1	BH	18 kk
IFH-2	IFH-1	19 kk
IGP-FH	IFH-2 (FCI BH-VT)	20 kk
FPr 1-3	BH	15 kk
UPr 1-3	BH	15 kk
GPr 1-3	BH	15 kk
SPr 1-3	BH	18 kk

Suomesssa FPr-, UPr-, SPr- ja GPr-koeluokat saa järjestää vain IGP- ja IFH-kokeiden yhteydessä

Osasuoritukset päivä- ja luokkakohaisesti

Koe/luokka	Osasuoritusten lukumäärä
FPr, UPr ja SPr-kokeet (A-, B- ja C-kokeet), luokat 1-3	1 osasuoritus
GPr-koe (BC-koe), luokat 1-3	2 osasuoritusta
IFH-1, IFH-2 ja IGP-FH	3 osasuoritusta
Käyttäytymiskoe (BH)	2 osasuoritusta
IGP 1 – 3	3 osasuoritusta

Tuomari saa arvostella päivässä korkeintaan 36 osasuoritusta. Tämä määrä voidaan MM-kilpailuissa ja kansallisissa mestaruuskilpailuissa ylittää maaorganisaation suostumuksella

Yhteiskuntakelpoisuus

- Koirat, jotka kokeen aikana purevat ihmistä tai toista koira, yrittävät purra, hyökkäävät tai yrittävät hyökätä, **hylätään kokeesta** (menettää kaikki kyseisessä kokeessa menettämänsä pisteet)
- Koirat, jotka eivät ole yhteiskuntakelpoisia, on hylättävä kokeesta
 - Koiran on suoritettava BH-koe ja siihen sisältyvä luoksepäästävyyden tarkastus hyväksytysti ennen seuraavaan kokeeseen tai kilpailuun osallistumista.
 - ***“Hylkäys puutteellisen yhteiskuntakelpoisuuden vuoksi, koiran on suoritettava käyttäytymiskoe ja siihen sisältyvä luoksepäästävyyden tarkastus uudelleen.”*** merkintä tehtävä kaikkiin tuomarille koepäivänä esitettyihin koiran suoritustodistuksiin/kilpailukirjoihin.
 - Vastaavan tuomarin on tehtävä SPKL:n hallitukselle kilpailukieltoesitys (Palveluskoirakoesääntöä täydentävät ohjeet, kohta 20) koirasta, joka osoittaa ihmiseen kohdistuvaa aggressiivisuutta tai hyökkää aggressiivisesti toisen koiran kimppuun

Kokeeseen osallistujat

- Kokeeseen tulee osallistua vähintään 2 koiranohjaajaa
 - SPL vähintään neljä koira
- Koiranohjaaja voi osallistua samana päivänä **vain yhteen kokeeseen**
 - Kaksipäiväinen koe on yksi koe.
 - Poikkeus BH-koe ensimmäisenä päivänä ja 1-luokan koe toisena päivänä
- Ohjaajan ja omistajan oltava jonkun FCI:n tunnustaman maaorganisaation jäsenyhdistyksen jäseniä
- Todistus koiran voimassaolevista rokotuksista esitettävä tuomarille/vastaavalle toimitsijalle ennen kokeen alkua
- Jos ohjaaja ei ruumiillisen vamman vuoksi pysty suorittamaan jotain liikettä oikein, on tästä ilmoitettava tuomarille **etukäteen**.
 - Suomessa anottava **lupa SPKL:n hallitukselta**

Käskyt

- Käskyt ovat normaalisti sanottuja sanoja. Suomessa ei ole määritetty kokeissa käytettäviä käskysanoja
 - Samaa käskysanaa käytettävä joka kerta samalle toiminnolle
- Luoksetulossa (myös risteilyn luoksetulossa) voidaan käskysanan (“tänne”) sijasta käyttää myös koiran nimeä.

Hylkäys: Koira menettää kaikki siihen saamansa pisteet, myös muissa koeosista saamansa pisteet. Koekirjaan ei merkitä arvosanaa, eikä pisteitä. Koiran suoritusta ei arvostella, eikä koirakko saa jatkaa suoritusta muissa koeosissa. Hylkäyksen syy merkitään kilpailukirjaan.

Hylkäys

“Hylkäys tottelemattomuuden vuoksi”

- Koira ottaa jälkiesineen suuhunsa, eikä suostu irrottamaan sitä
- Koira alkaa jäljestämisen aikana ajaa riistaa eikä sitä saada jatkamaan jäljestystä
- Koira karkaa kokeen aikana, eikä palaa takaisin kolmella käskyllä
- Koira ei ole ohjaajansa hallinnassa (esim. sivu/selkäkuljetus); koira ei irrota kolmannellakaan käskyllä tai irrottaa vasta ohjaajan voimakkaasta vaikutuksesta
- Koira puree (ei koske tönimistä) avustajaa muualle kehoon, kuin tähän tarkoitettuun s
- Koira erehtyy suojeluosuudessa luulemaan jotain muuta henkilöä (tuomari, koetoimitsija, jne.) kilpailuavustajaksiuojahihaan.

“Hylkäys puutteellisen luoksepäästävyyyden vuoksi”

- Koira ei läpäise luoksepäästävyyyden tarkastusta

“Hylkäys epäurheilijamaisen käytöksen vuoksi”

- Ohjaajan epäurheilijamainen käytös (esim. Motivaatioesineen ja/tai makupalojen pitäminen mukana).
- Koeohjeen määräysten, eläinsuojelumääräysten tai hyvän tavan vastainen käytös. Epäily vilpillisestä toiminnasta käyttämällä kiellettyjä apuvälineitä

Keskeytys: saavutetut pisteet säilyvät, myös aikaisemmin suoritetuista koeosista. Kilpailukirjaan merkitään koiran pisteet. Jos koira keskeytetään C-osassa, se saa C-osasta 0 pistettä.

Keskeytys

- Kolme epäonnistunutta lähetyskertaa jäljen lähetysalueella
- Koira poistuu jäljeltä yli johdattimen pituuden, tai ohjaaja ei noudata tuomarin kehotusta seurata koiraa
- Koira ei pääse jäljen loppuun maksimiajan kuluessa
- Koira jättää avustajan ennen, kuin tuomari on kehottanut ohjaajaa poistumaan keskilinjalta, eikä sitä saada lähetettyä uudelleen avustajan luo, tai se jättää avustajan uudelleen
- Koira väistää puolustautumisliikkeessä
- Koira jättää avustajan ennen, kuin tuomari on kehottanut ohjaajaa menemään koiran luo, ja/tai ohjaaja antaa koiralle käskyn pysyä avustajan luona
- Koira ei löydä avustajaa kolmannellakaan yrityksellä viimeisestä piilosta

• Keskeytys sairauden/loukkaantumisen vuoksi

- Ohjaaja ilmoittaa koiransa sairastuneen sen jo suoritettu jonkun osan kokeesta,
 - Koeasiakirjoihin merkitään **“keskeytys sairauden vuoksi”**
 - Koira saa pitää siihen asti saamansa pisteet, mutta sille ei anneta kokonaisarvosanaa
- Tuomarilla on oikeus keskeyttää koiran suoritus (myös vastoin ohjaajan näkemystä), jos hän arvioi koiran olevan sairas tai loukkaantunut.
 - Koeasiakirjoihin merkitään esim. **“keskeytys loukkaantumisen vuoksi”**

Arvostelu

- Käyttöominaisuudet, kokeet ja arvostelu
- Arvosanat: luonneominaisuudet määrittävät maksimiarvosanan
- Kansainväliset ”urheilusäännöt” KÄYTTÖKOIRILLE
- Koiran lukeminen, mitä koira tuntee
- Yhteenveto arvostelu

Käyttöominaisuudet, kokeet ja arvostelu

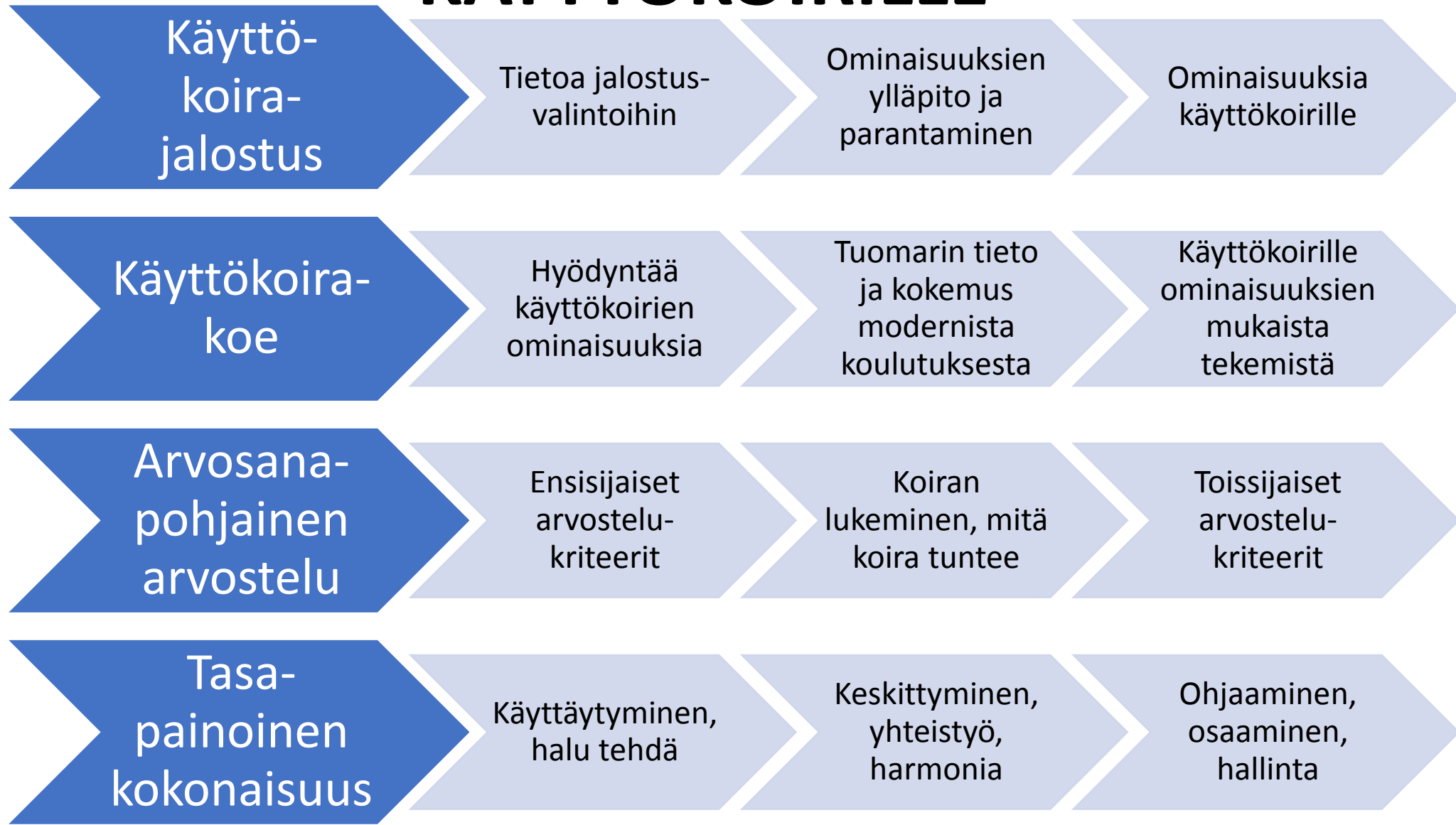

- Käyttöominaisuuksien säilyttäminen
 - Harjoittelu
 - Kokeiden arvostelu
 - Valinta
 - “Oikeus käyttää jalostukseen”
- Tuomarin edellytykset
 - Henkilökohtaiset taidot
 - “Koirataidot”; säännöt, koiran oppimisen ja koulutuksen tunteminen, koiran lukeminen, stressin tunnistaminen
- Arvostelu: tarkkaile – kuvaile – arvioi
 - **Koiran lukeminen**
- Arvostelukriteerit
 - **Pääarvostelukriteerit; ominaisuudet, koiran lukeminen, body language**
 - Toissijaiset arvostelukriteerit
- Arviointi on arvosanalähtöistä
 - Käyttökoiratuomarit ovat **arvosanatuomareita**, ei pistetuomareita
- Arvostelun tulee olla läpinäkyvää
- Huomioitava missä arvostellaan
 - Koe, karsintakoe, mestaruuskilpailu, mm-kilpailu

- Koiran / koiran luonneominaisuudet

[illegible]

Kansainväliset “urheilusäännöt” KÄYTTÖKOIRILLE

Koiran lukeminen, mitä koira tuntee

A -jälki

- KOIRAN ON HALUTTAVA LÖYTÄÄ
- Itsenäinen, aktiivinen työskentely
- Koira on 100 % vastuussa jäljestä
- Varma
- Voimakas
- Maavainuinen
- Askel askeleelta

B-tottelevaisuus

- KOIRAN ON HALUTTAVA TEHDÄ TÖITÄ OHJAAJALLE OHJAAJAN KANSSA
- Käyttäytyminen, halu tehdä, aktiivisuus
- Keskittyminen, harmonia
- Osaaminen, ohjaaminen
- "Luonnollinen" käyttäytyminen, ei sirkustemppeja

C-suojelu

- KOIRAN ON HALUTTAVA KAMPPAILLA, DOMINOIDA MAALIMIESTÄ
- Viettitasapaino
- Vahvat hermot
- Itsevarmuus
- Kuormitettavuus
- **Dominanssi**
- Luonnollinen, hallittu aggressiokäyttäytyminen
- Ohjattavuus

Koiran tulee ominaisuuksiensa perusteella - ei pelkästään kyetä, vaan - nautittava koulutuksesta ja suorituksesta

Yhteenvedo arvostelu

- Pää- ja toissijaiset arvostelukriteerit
 - **Luonneominaisuudet**
 - **Koiran lukeminen**
- Arvostelu
 - **Arvosanapohjainen** arvostelu
 - **Käyttökoiran ominaisuudet** ja osaaminen (tekninen osaaminen, yhteistyö)
 - **Jalostus**
- Koiran lukeminen
 - Koiran ominaisuudet: **body language, ilmeet**
 - Positiivinen käyttäytyminen; motivaatio, tunteet, itsekuri, keskittyminen ja kuormitettavuus
 - Negatiivinen stressi, kuormittuminen, rauhattomuus, hektisyys, luonnoton liikkuminen

Koiran lukeminen, mitä koira tuntee!

Luoksepäästävyys

- Luoksepäästävyys
- Luoksepäästävyys tarkastuksen tulos
- Laukausarat koirat

Luoksepäästävyys

- Luoksepäästävyyttä arvioidaan koko kokeen ajan (myös palkintojen jako) aina kokeen päättämiseen asti
- Jos koira osoittaa puutteita luoksepäästävyyskokeessa, se ei voi läpäistä luoksepäästävyyskokeen tarkastusta
 - vaikka se olisi suorittanut muita koeosia hyväksytysti
 - *“ei läpäissyt luoksepäästävyyskokeen tarkastusta”*
- Luoksepäästävyyskokeen suoritus
 - Luoksepäästävyyskokeen tarkastus on suoritettava neutraalissa paikassa. Ei liian lähellä suorituskenttää tai jälkimaastoa. => koira ei joudu välittömästi aloittamaan suoritustaan
 - Koirat tuodaan yksitellen
 - Koirat tuodaan kytkettynä (lyhyt talutin, ei jälkivaljaita)
 - Koirat on tuotava hallinnassa
 - Neutraali ympäristö, jossa ei ole tarkoitus haastaa koira reagoimaan.
 - **Tunnistusmerkinnän tarkastaminen on pakollinen osa luoksepäästävyyskokeen tarkastusta**

Luoksepäästävyyyden tarkastuksen tulos

- Positiivinen käytös = läpäisee tarkastuksen
 - Koira on itsevarma
 - Koira on rauhallinen, varma ja tarkkaavainen
 - Koira on vilkas ja tarkkaavainen
 - Koiran käytös on neutraalia ja asiallista
- Rajatapaus = tarkkaillaan erityisesti edelleen
 - Koira on rauhaton, mutta ei aggressiivinen, kokeen edetessä kuitenkin käyttäytyy neutraalisti
 - Koira ärsyyntyy helposti, mutta rauhoittuu kuitenkin suorituksen aikana
- Koirat jotka eivät läpäise tarkastusta
 - Epävarmat ja pelokkaat koirat, väistävät ihmistä
 - Hermostuneet, aggressiiviset koirat, pelkopurijat
 - Purevat koirat

Laukausarat koirat

- Koira on **pelokas / osoittaa pelkoreaktion**
 - Siirtyy ohjaajan luo
 - Osoittaa paniikinomaista pelkoa ja yrittää paeta tai pakenee paikalta
 - Osoittaa paniikinomaista pelkoa ja ryntäilee ympäriinsä
- On harkittava onko kyseessä koulutusvirhe vai laukausarkuus
- Epäselvässä tilanteessa tuomarin on määritettävä koiran suhtautuminen laukauksiin
 - Määräämällä ohjaaja kytkemään koira noin 2 m pitkään taluttimeen
 - Ampumalla lisälaukauksia n. 15 askeleen päässä koirasta ja koiran on pysyttävä paikallaan talutin löysänä

Käyttäytymis-/BH-koe

- BH- eli käyttäytymiskoe
- BH- koe käyttäytyminen koulutuskentällä

BH- eli käyttäytymiskoe

- Luoksepäästävyys
- A Käyttäytymien koulutuskentällä
 - Liikkeet max 60 p
 - Kytkettynä seuraaminen 15 p
 - Vapaana seuraaminen 15 p
 - Istumisliike 10 p
 - Maahanmeno ja luoksetulo 10 p
 - Paikallaolo häiriönalaisena 10 p
 - Ei sisällä laukausvarmuuden tarkastusta
 - Vähintään 70 % pisteistä (≥ 42 p) => hyväksytty
- B Liikenteeseen suhtautuminen
 - Koulutuskentän ulkopuolella sopivalla taajama-alueella (yleinen paikka)
 - Ei anneta pisteitä
 - Liikkeiden kuvaukset ovat ohjeellisia ja tuomari voi mukauttaa liikkeitä paikallisten olosuhteiden mukana
 - Suhtautuminen henkilöryhmään
 - Suhtautuminen polkupyöräilijöihin
 - Suhtautuminen autoilijoihin
 - Suhtautuminen lenkkeilijöihin tai rullaluistelijoihin
 - Suhtautuminen muihin koiriin
 - Liikenteen keskelle hetkellisesti yksin kytkettynä jätetyn koiran käyttäytyminen, suhtautuminen elämiin
 - Läpäiseminen: koiran liikenteeseen/ihmiseen suhtautumisesta saatava yleiskuva

BH-koe käyttäytyminen koulutuskentällä

- Kytkeytyminen seuraamiseen 15 p
 - Ei ampumista
- Vapaana seuraaminen 15 p
 - Ei ampumista, **ei ryhmää, ei J:n sakaraa**
- Liikkeestä istuminen 10 p
 - Ohjaaja saa valmistelevan osan jälkeen pysähtyä ja antaa "istu"-käskyn ennen siirtymistään pois koiran luota.
- Maahanmeno ja luoksetulo 10 p
 - Ohjaaja saa valmistelevan osan jälkeen pysähtyä ja antaa "maahan"-käskyn ennen siirtymistään pois koiran luota. (Ohjaajan on huomioitava aikajaksotus.)
- Paikallaolo häiriön alaisena 10 p

Tärkeää ymmärtää, että kyseessä on käyttäytymiskokeen osuus käyttäytyminen koulutuskentällä, ei kilpailutottelevaisuus

A-Osa Jälki

Koiran on HALUTTAVA LÖYTÄÄ

- Koiran on HALUTTAVA LÖYTÄÄ
- Jäljen tekeminen
- Jäljestäminen
- A-osa detaljeja
- Harhajäljet
- Avut
- Ilmoittautuminen ja paalulle siirtyminen
- Jäljen aloitus
- Suorat jäljestäminen
- Kulmat
- Esineet
- Esineet – ilmaisu
- Esineet – ottaminen/tuominen
- Yhteenvedo A-osa

Koiran on *HALUTTAVA LÖYTÄÄ*

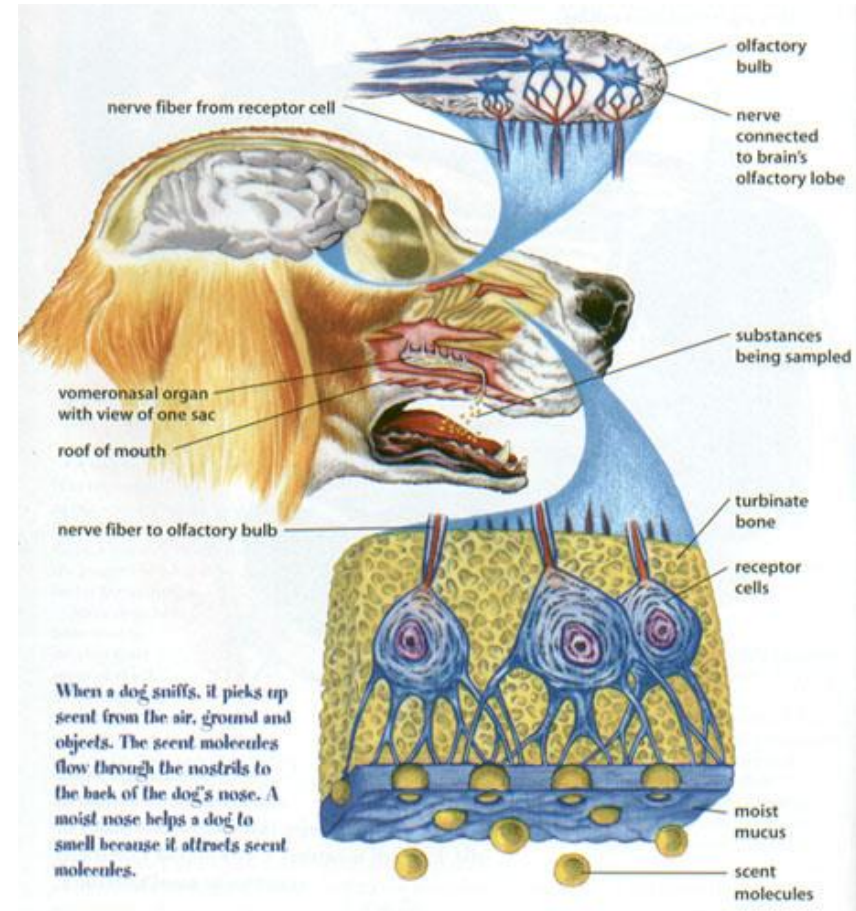
- Aloitus
 - Rauhallinen ja varma
 - Voimakas ja vakuuttava
- Jälkityöskentely
 - Positiivinen työskentely
 - Maavainuinen
 - Voimakas, aktiivinen
 - Askel askeleelta
 - Itsevarma
 - Tasainen tempo
- Kulma
 - Varma
 - Maavainuinen
 - Tarkastaminen jälkeä jättämättä ei ole virhe
- Esineet
 - Etsittävä intensiivisesti
 - Ilmaistava vakuuttavasti, nopeus vs. jäljestysnopeus
 - Rauhallinen
 - Suora
- **Koiran oltava 100 % vastuussa jäljestä**

Jäljen tekeminen

- Maaston mukaan. Maastopohjaksi sopivat kaikki luonnolliset maapohjat, kuten niitty, pelto ja metsä.
- Tuomari/jälkivastaava ohjeistaa ja valvoo jälkien tekemisen
- Ohjaajalla ei saa motivointivälineitä jälkipellolla
- Esineet esitetään tuomarille/jälkivalvojalle etukäteen
- Jälki tehdään koiralta (IGP-1) ja ohjaajalta (IGP-2 ja 3) näkymättömissä
- Jäljenteon jälkeen jälkien arvonta tuomarin valvonnassa
- Aloitus
 - Paalu jäljenalun vasemmalla puolella
 - Jäljentekijä viipyy hetken aloituskohdassa
- Suora
 - Jälki tehdään normaalisti kävellen normaalilla askelpituudella
 - Jäljentekijä ei saa missään kohtaa helpottaa jäljestystä liikkumalla epänormaalilla tavalla, rikkomalla maanpintaa tai pysähtelemällä
- Kulma
 - Kulmat tehdään niin, että koira pystyy jatkamaan työskentelyä (jälki ei saa katketa)
 - Myös kulmat normaalein askelein
- Esine (väh. 30 min hajustettuja)
 - Ei 20 askelta lähempänä kulmaa
 - Jäljen päällä
 - Viimeisen esineen jälkeen on jäljentekijän jatkettava vähintään 10 askelta viimeisen suoran mukaan suoraan.

Jäljestäminen

- Koira voi tietyissä tilanteissa työskennellä suu avoinna
- Tämä ei ole virheellistä, koska tietyissä tilanteissa koira käyttää koiran kitalaesta löytyviä reseptoreita
- Joka kytkeytyy ns. “Jacobsonin elimeen”, joka auttaa koira vaikeissa olosuhteissa tunnistamaan/erittelemään hajuja

A-osa detaljeja

	IGP-1	IGP-2	IGP-3
Jälki	Oma	Vieras	Vieras
Pituus vähintään	300 askelta	400 askelta	600 askelta
Suorat	3	3	5
Kulmat	2	2	4
	Apu kulmassa => M, mutta voi olla korkea M		
Kulmien välinen etäisyys	Vähintään 50 askelta	Vähintään 50 askelta	Vähintään 50 askelta
Esineet	3 omaa, 3 X 7 p	3 vierasta, 3 X 7 p	3 vierasta, 3 X 7 p
	Oltava eri materiaalia		
Esineiden paikat	1. suora, 2. suora ja 3. lopussa	1. suora, 2. suora ja 3. lopussa	1. väh. 100 askelta 1/2 suora, 2. tuomarin ohjeen mukaan ja 3. lopussa
Jäljen ikä	20 min	30 min	60 min
Jäljestämisaika	15 min	15 min	20 min

A-osa detaljeja

- IGP-1 ja 2
 - 1. suora 27 p
 - Aloitus ja 1. suora
 - 2. suora 26 p
 - 1. kulma ja 2. suora
 - 3. suora 26 p
 - 2. kulma ja 3. suora
- IGP-3
 - 4 ensimmäistä suoraa 16 p kukin
 - 5. suora 15 p
- Koiran ominaisuuksien ja työskentelyn laadun arvioinnin (arvosanan määrittämisen) jälkeen pisteiden määrittäminen em. pisteytyksen mukana
- Ilmoittautuminen, aloitus, jälki, esineilmaisut, loppuilmoittautuminen.
 - Arvostelu alkaa paalulta ja loppuu esineilmaisuun, mutta loppuilmoittautuminen on tehtävä.

Harhajäljet

- Vain IFH-1, IFH2 ja IGP-FH
- 2 harhajälkeä
- Ei 40 askelta lähempänä kulmaa tai esinettä
- Ei ensimmäisellä, eikä viimeisellä suoralla
- Ei kahta harhaa samalle suoralle
- Ei alle 60 asteen kulmassa (sallittu 60-120 asteen risteämiskulma)
- Koira saa ilmaista ja tarkastaa harhajäljen
 - Yli liinanmitan harhajäljen ajaminen: keskeytys

Avut (IGP 1-3)

- Ohjaajan antamat avut (kiittäminen sallittu IGP-1 ja 2) alentavat tulosta
 - Missä tahansa jäljellä, mutta erityisesti
 - Lähellä kulmia (kielletty)
 - Lähellä alustamuutoksia
 - Ennen esineelle tuloa (erityisesti IGP-1)

Ilmoittautuminen ja paalulle siirtyminen

- Ilmoittautuminen
 - Perusasennossa
 - Saa olla lyhyessä (apu)liinassa
 - Koiran tulee olla jäljestysvalmis (johdatin auki, jälkivaljaat päällä)
 - Ilmoitettava ilmaiseksiko koira vai ottaako/tuoko
- Min 2 m ennen jälkeä
 - Koira saa istua
 - Saa poistaa lyhyen liinan, kiinnittää oikeaan kohtaan/korjata jälkiliinan
- Paalulle siirtyminen
 - Paalulle voi siirtyä seuraamalla tai koira hieman edessä

Jäljen aloitus

- Ei ole virheellistä aloittaa jäljestäminen koiran hieman edistäessä, kunhan koira on rauhallinen (voimakas, varma ja vakuuttava)
- Kaikenlainen koiran pakottaminen on ehdottomasti kiellettyä
- Kolme lähetysyritystä
 - 1. ja 2. lisälähetys pistevähennys ensimmäisen suoran pisteistä
 - 3. Keskeytys
- Jäljen arvostelu alkaa paalulta
 - Jäljen aloitus ei ole aikariippuvainen, vaan keskittynyt, rauhallinen ja varma aloitus, sekä jälkeen voimakas ja vakuuttava nostaminen ja työstäminen
- Virheellistä ovat
 - Riittämätön, heikko haistaminen
 - Hektinen/paniikin omainen aloitus
 - Paineen alla oleminen
 - Pakon alla oleminen
 - Aloituksen välttely
- Vain IFH-1, IFH-2, IGP-FH
 - Jos koira ei ohjaajan mielestä ole nostanut jälkeä oikein, hän voi lähettää koiran uudelleen.
 - Tällainen uudelleenlähetys on mahdollinen vain kerran ja vain siinä tapauksessa, että ohjaaja ei ole vielä lähtenyt jäljelle.
 - Uudelleenlähetyksestä seuraa -4 pisteen vähennys.

KOIRA HALUAA JÄLJESTÄÄ, HALUAA LÖYTÄÄ

SAKSANPAIMENKOIRALIITTO RY Järvihaantie 16 01800 Klaukkala

Suorat/jäljestäminen

- Suoralla arvostettavaa
 - Positiivinen, (pro)aktiivinen
 - Voimakas
 - Keskittynyt
 - Varma jälkityöskentely
 - Maavainuisuus (Syvä nenä)
 - Muuttumattomalla tempolla
 - Askel askeleelta
- Tuomarin luvalla ohjaaja saa käskä koiran maahan (ja korjata liinan):
 - Riistan perään lähteneen koiran luokse ei mennä
 - Liinaan sotkeutuneen koiran luo ohjaaja menee, korjaa liinan ja palaa liian päähän
 - Uudelleen aloitus tapahtuu liinan päästä
- Virheellistä
 - Korkealla nenällä työskentely
 - Pyöriminen
 - Vajaa/puutteellinen työskentelyn voima/halu
 - Keskittymättömyys (ympäristön vaihdokset)
 - Tempomuutokset (varsinkin kulmien ja aloitusten jälkeen),
 - Paineistunut, välinpitämätön tai paniikinomainen/hektinen jäljestäminen,
 - Epävarma tai paniikinomainen käyttäytyminen ongelmatilanteissa
- Ei ole virheellistä
 - Tarkastaa jättämättä jälkeä
 - Tarkentaa (hidastaa tempoa) työskentelyä, jos ympäristö vaikeutuu

KOIRA HALUAA JÄLJESTÄÄ, HALUAA LÖYTÄÄ

Kulmat

- Kulmassa kaksi suoraa ”kohtaavat”
- Koira työstää kulman varmasti ja maavainuisesti
- Ei ole virheellistä tarkastaa vasemmalle tai oikealla pyörimättä tai jättämättä jälkeä kun suunta muuttuu (lähellä kulmaa) tai ylittää kulma **yhdellä** askeleella
- Ohjaajan ei tarvitse seurata jälkeä kulmaan asti, mutta hän saa jättää jäljen vasta, kun koira jäljestää selvästi seuraavalla suoralla
- **Virheellistä on**
 - kaarrokset (pienetkin),
 - yli yhden askeleen ylitys,
 - puutteellinen voimakkuus kulmassa tai kulman jälkeen,
 - keskittymisen puutteet (muutoksissa),
 - epävarma tai paniikinomainen käyttäytyminen ongelmatilanteissa,
 - epävarmuus seuraavan suoran ottamisessa,
 - ohjaaja-avut (M, ei kuitenkaan välttämättä O)

KOIRA HALUAA JÄLJESTÄÄ, HALUAA LÖYTÄÄ

Esineet

- Esineet eivät saa poiketa väriltään merkittävästi maapohjasta (10x2-3x0,5-1 cm). Hajustus vähintään 30 minuuttia
- Esineet hyväksytetään tuomarille ennen jäljen tekemistä
- Ohjaaja saa esittää esineen koiran vasemmalta tai oikealta puolelta (lähetyksen tapahduttava samalta puolelta kuin esineen esittäminen)
- Kiittäminen on sallittua ennen TAI jälkeen esineen esittämisen, ei ennen ja jälkeen.
- Jos FH2 jäljellä on kaksi esinettä pitkällä suoralla, niin esineiden välissä on oltava vähintään 40 askelta
- Jos koira ei luovuta esinettä 3 käskyllä => hylkäys
- Valeilmaisuus, johon ohjaaja ei mene 2p, jos ohjaaja menee koiran luo 4 p.
- IGP-2 ja 3: Jos koira, eikä jäljentekijä löydä esinettä => ei vähennystä, jos useampi (kuin 1) esine jää löytymättä suoritetaan uusintajälki. Ellei ohjaaja ei halua uusintajälkeä esineitä ei arvostella.

KOIRA HALUAA JÄLJESTÄÄ, HALUAA LÖYTÄÄ

SAKSANPAIMENKOIRALIITTO RY Järvihaantie 16 01800 Klaukkala

Esineet - ilmaisu

- Ilmaisu
 - Vakuuttava esineilmaisu
 - jäljestystempoa vastaavalla nopeudella
 - jäljen suuntaisesti (suorassa).
- Esineellä olo
 - Odottaa rauhallisesti lähetystä (lähetys tulee suorittaa siltä puolelta, jolta ohjaaja on esittänyt esineen).
- Ei ole virheellistä ilmaista hieman vinossa.
- Virheellistä
 - puutteet vakuuttavuudessa,
 - liian aikainen/esineen sivussa/esineen päällä tapahtuva ilmaisu,
 - rauhattomuus esineellä,
 - esineen ottaminen,
 - ohjaaja-avut (suulliset, liina jne).
 - aloituksen ennakointi

KOIRA HALUAA JÄLJESTÄÄ, **HALUAA LÖYTÄÄ**

Esineet – ottaminen/tuominen

- Ottaminen/tuominen
 - Esineen ottaminen välittömästi (istuminen/seisominen).
 - Pitää esinettä rauhallisesti ja voimakkaasti suussa.
 - Tuo esineen suoraan ohjaajalle (tuovat koirat).
 - Odottaa rauhallisesti lähetystä (uudelleen lähetys tulee suorittaa siinä missä esine on luovutettu ohjaajalle).
- Ei ole virheellistä ottaa/odottaa hieman vinossa.
- Virheellistä
 - vastahakoinen tai epävarma esineet ottaminen,
 - rauhaton ote esineestä/esineen tiputtaminen,
 - maahanmeno tai eteenpäin meno esineen kanssa,
 - lisäkäskyt esineen irrotukseen (max 3), Ei irrota: hylkäys
 - ohjaaja-avut (suulliset, liina jne).
 - aloituksen ennakointi

KOIRA HALUAA JÄLJESTÄÄ, **HALUAA LÖYTÄÄ**

Yhteenveto A-Osa

- Pää- ja toissijaiset arvostelukriteerit
 - Koiran tulee olla vastuussa 100 % jäljestämisestä
 - **KOIRAN TULEE HALUTA LÖYTÄÄ**
 - Koulutustaso on nähtävissä käyttäytymisessä
 - Aloituksessa
 - Kulmissa ja kulmien jälkeen suorien alussa
 - Esineeltä aloituksissa
 - Body language: (Pro)aktiivinen, rauhallinen ja varma koira (erityisesti muutoksissa ja mahdollisissa ongelmatilanteissa), joka esittää voimakasta, vakuuttavaa, keskittynyttä, maavainuista positiivista jälkityöskentelyä pysyvällä tempolla

Koiran lukeminen, mitä koira tuntee tehdessään

B-osa Tottelevaisuus KÄYTTÄYTYMINEN, KESKITTYMINEN, OSAAMINEN

- Pääarvostelukohdat tottelevaisuudessa
- Ilmoittautuminen sekä liikkeen aloitus, tauotus ja päättäminen
- Valmisteleva vaihe ja koiran luo palaaminen
- Luoksetulo ja koiran kiittäminen
- Asentovirheet
- Noutoesineet ja vinoeste
- ~~Heilurieste "Pendel hurdle"~~
- (Lisä)käskyt
- Pääarvostelukriteerit KOIRAN LUKEMINEN
- Liikkeet ja pisteet
- Vapaana seuraaminen 15 (20)p, 15 (10)p ja 15 (10) p
- Liikkeestä istuminen 10 p, 10 p ja 5 (10) p
- Liikkeestä maahanmeno ja luoksetulo 10 p, 10 p ja 10 p

- Kävelystä seisomaan jääminen -, 5 (10) ja - p
- Juoksusta seisomaan jääminen ja luoksetulo -, - ja 10 p
- Tasamaanouto 15 (10)p, 10 p ja 10 p
- Estenoudot 15 p, 15 p ja 15 p
- Hyppynouto 15 p, 15 p ja 15 p
- Vinoesteen yli kiipeäminen 15 p, - ja
- Vinoestenouto - (15) p, 15 p ja 15 p
- Eteenlähetyksen ja maahanmeno 10 p, 10 p ja 10 p
- Eteenlähetyksen ja maahanmeno irtaantuminen ja lisäkäskyt
- Paikallaolo häiriönalaisena 10 p, 10 p ja 10 p
- Yhteenveto B-Osa

RY, Järvihaantie 16 01800 Klaukkala

Pääarvostelukohdat tottelevaisuudessa

- Halu työskennellä, aktiivinen
- Halu tehdä yhteistyötä ohjaajan kanssa, harmonia
- Rauhallinen, keskittynyt
- Korrekti ohjaaminen ilman apuja (koira aktiivinen)
- “luonnollinen” asento/käyttäytyminen, ei hyppimistä, ei sirkustemppuja
- Yleisvaikutelma
 - Itseluottamus
 - Illoinen/vapaa, halukas työskentely
 - Keskittyneisyys/tarkkaavaisuus
 - Koiran ja ohjaajan välinen harmonia
- Tekniikka
 - Oikea suoritus
 - Asento
 - Työskentelyhalu/toteutus
 - Ohjaaja-avut
- Käyttäytyminen 1/3, keskittyminen 1/3 ja tekniikka/asento 1/3

Ilmoittautuminen sekä liikkeiden aloitus, tauotus ja päättäminen

- Ilmoittautuminen
 - IGP-1 kytketty
 - IGP-2 ja 3 vapaana olevan koiran kanssa
- Jokainen liike alkaa ja päättyy perusasentoon
 - Perusasennon voi ottaa vain kerran liikkumalla eteenpäin edellisen liikkeen päätösasennosta.
 - Tuomarilta lupa liikesuorituksen aloittamiseen
 - Itsenäisesti käännökset, pysähdykset, käyntinopeuden muutokset
- Perusasennossa
 - Suora, ohjaajaa kohtaan tarkkaavainen, lapa ohjaajan vasemman polven tasalla
 - Ohjaajan jalat eivät saa olla erillään ja **kädet "roikkuvat" vapaana sivuilla**
- Aikajaksotus (n. 3 sekuntia), esimerkiksi
 - Eteenistumisen ja sivulle siirtymisen välissä, ennen noutokapulan luovutusta, koiran kiittämisen ja seuraavan liikesuorituksen aloituksen välissä

Valmisteleva vaihe ja koiran luo palaaminen

- Liikesuorituksissa “liikkeestä istuminen”, “maahanmeno ja luoksetulo”, “liikkeestä seisomaan jääminen”, “juoksusta seisomaan jääminen” ja “eteenlähettäminen ja maahanmeno”
- Valmistelevan vaiheen pituus ennen liikkeen suoritusta (varten annettavaa käskyä) on
 - Vähintään 10 askelta ja
 - Enintään 15 askelta (per askellaji)
- Koiran luo palatessa ohjaaja voi mennä
 - Suoraan koiran viereen tai
 - Kiertää koiran takaa koiran viereen

Luoksetulo ja koiran kiittäminen

- Voi käyttää käskyn “tänne” sijasta koiran nimeä
 - Tänne + koiran nimi katsotaan lisäkäskyksi
- Luoksetulo
 - Iloinen/vapaa
 - Määrätietoinen
 - Suoraan
- Eteenistuminen
 - Suora ja
 - Tiiviisti ohjaajan eteen
- Koiran kiittäminen on sallittua vain liikesuorituksen jälkeen perusasennossa. Jos perusasento on seuraavan liikkeen aloitusasento on kehumisen ja aloituksen välissä pidettävä 3 sekunnin tauko

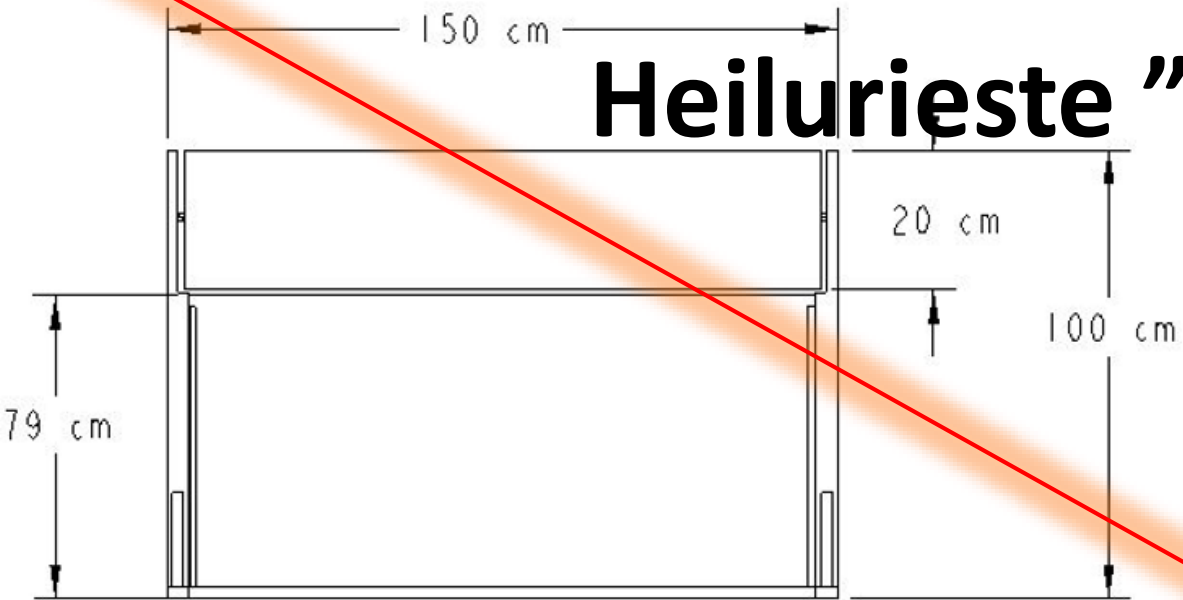
Asentovirheet

- Pysähtyvissä liikkeissä “liikkeestä istuminen”, “maahanmeno ja luoksetulo”, “liikkeestä seisomaan jääminen”, “juoksusta seisomaan jääminen”
- Asentovirhe aiheuttaa 50 % pistevähennyksen (huom. IGP-3 liikkeestä istuminen 5 p, IGP2 liikkeestä seisomaan jääminen 5 p => -2,5 p)
 - Muiden mahdollisten virheiden lisäksi

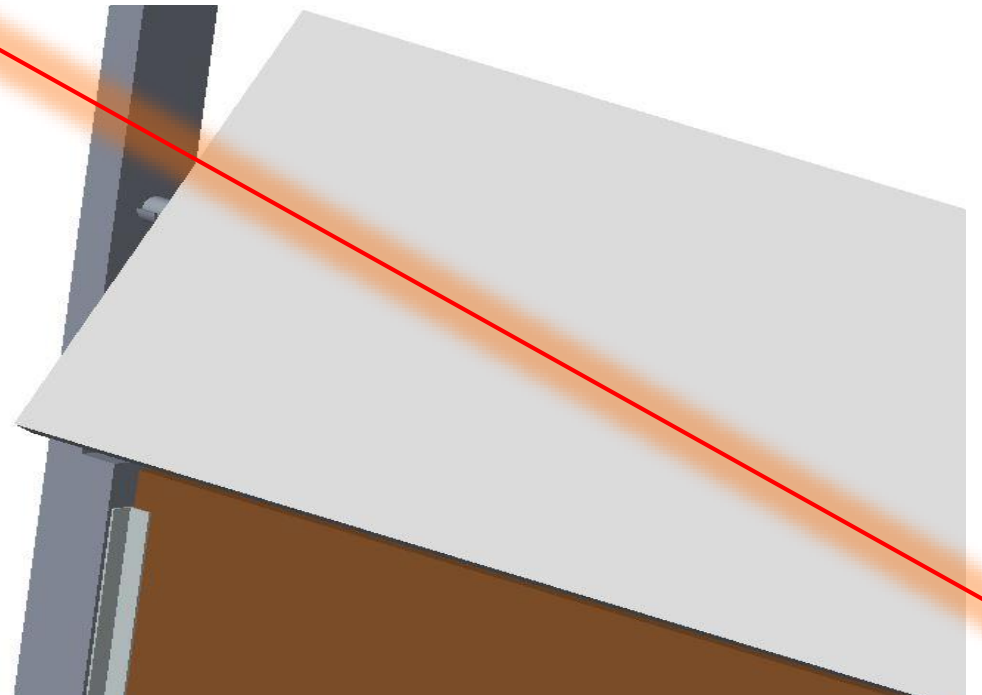
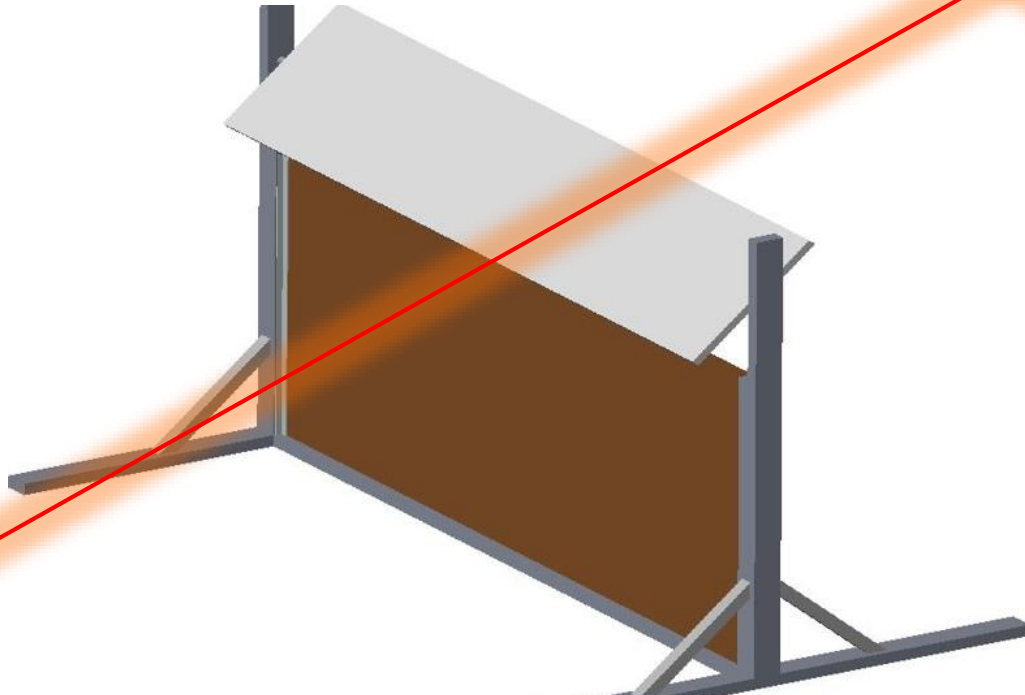
Noutoesineet ja vinoeste

- Kapulan
 - Keskiosan oltava puuta
 - Tulee olla määrätyn painoinen
 - Tasamaa IGP-1 650 g, IGP-2 1.000 g ja IGP-3 2.000 g
 - Hyppynouto 650 g
 - Estenouto 650 g (huom. IGP-1 ei noutoa)
- Vinoesteen mitat
 - Kiipeämisseinät l 150 cm ja k 191 cm.
 - Ylhäältä yhdessä sellaiseen kaltevuuteen, että esteen pystysuora korkeus on 180 cm
 - Esteen pinnan tulee olla luistamaton
 - Esteen molemmin puolin on 3 kpl 24X48 mm kiipeämistuet.

Heilurieste "Pendel hurdle"

- Arvokisoissa 2019
- Alaosastokokeissa siirtymäaika 3 vuotta

(Lisä)käskyt

- **Käskyt voidaan antaa millä tahansa kielellä**
- Lisäkäskyt
 - 1. lisäkäsky: B (tyydyttävä) (3,5 p/5 p)
 - 2. lisäkäsky: M (puutteellinen) (2,5 p/5p)
 - Ei suorita liikettä toisellakaan lisäkäskyllä = liike 0
 - Ei suorita osaliikettä toisellakaan lisäkäskyllä = liike max korkea M (puutteellinen)
- Jos koira ei luovuta noutokapulaa kolmannellakaan käskyllä koira hylätään tottelemattomuuden vuoksi
- Koira suorittaa liikkeen ilman käskyä: liikesuorituksen osa = M (puutteellinen)
- Ohjaaja ei suorita liikettä ollenkaan, tuomarin tulee kehottaa suorittamaan liike (ilman pistevähennyksiä). Jos joku liikkeen osa jää suorittamatta => vaikuttaa arvosanaan.

Pääarvostelukriteerit KOIRAN LUKEMINEN

- **Käyttäytyminen**

- Motivaatio työskennellä, positiivinen body language
- Halu tulla luokse
- Määrätietoiset liikkeet
- Voimakkaat, vapaat hyppyt
- Kapulan esittäminen

- **Keskittyminen**

- Rauhallinen käskyyn asti
- Keskittynyt (tarkkaavainen) ohjaajaan
- Yhteistyö, halu tehdä töitä ohjaajalle ohjaajan kanssa, katsekontakti

- Osaaminen

- Luonnollinen liikkuminen
- Koeohjeen mukaiset suoritukset

- **Ei haluttu käyttäytyminen**

- Negatiivinen paine, stressi, negatiivinen body language
- Hidastaminen
- Epäröinti, hidastaminen
- Arvioiva, hakeva

- **Ei haluttu keskittyminen**

- Hektisyys, "purkaminen"
- Ympäristö
- Katsekontaktin puuttuminen, väistäminen, epäröinti, "niiaus"

- Ei haluttu osaaminen

- Ylikorostetut, hektiset liikkeet
- Virheet, ohjaaja-avut

Liikkeet ja pisteet

	IGP-1	IGP-2	IGP-3
Vapaana seuraaminen	15 p (20 p)	15 p (10 p)	15 p (10 p)
Liikkeestä istuminen	10 p	10 p	5 p (10 p)
Maahanmeno ja luoksetulo	10 p (kävelystä)	10 p (kävelystä)	10 p (juoksusta)
Liikkeestä seisomaan jääminen	-	5 p (kävelystä, ei luoksetuloa) (10 p)	10 p (juoksusta, luoksetulo)
Noutaminen tasamaalta	15 p (10 p)	10 p	10 p
Hyppynouto 1 m esteen yli	15 p	15 p	15p
Vinoesteen ylitys / Estenouto	15 p ylitys yhteen suuntaan, ei noutoa	15 p	15 p
Eteenlähettäminen ja maahanmeno	10 p	10 p	10 p
Paikallaolo häiriön alaisena	10 p	10 p	10 p
Yhteensä	100 p	100 p	100 p

Vapaana seuraaminen

15 (20)p, 15 (10)p ja 15 (10) p

- Perusasento (viim. kun toinen koira on perusasennossa paikallaolo häiriönalaisena): suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
 - Aloitus vasta, kun paikallaolon ohjaaja on pysähtynyt
 - Koira seuraa ohjaajaa kaikissa tempomuodoissa, käännöksissä (TK, OK, OK, TK, VK) sekä henkilöryhmässä
 - Nopea (ei painetta/hektinen/stressiä)
 - Iloinen, vapaa (body language)
 - Tarkkaavaisesti (ohjaajaan)
 - Keskittynyt
 - Suora (normaali selänasento ja askellus)
 - Lapa ohjaajan vasemman polven tasolla
 - Laukaus (kaliiberi 6 mm) min 15 askeleen etäisyydellä n. 5 s välein
 - Koira istuu itsenäisesti nopeasti (määrätiet.) ja suoraan
 - Perusasento
- Käyttäytyminen 1/3
 - Keskittyminen ohjaajaan 1/3
 - Tekniikka/paikka 1/3

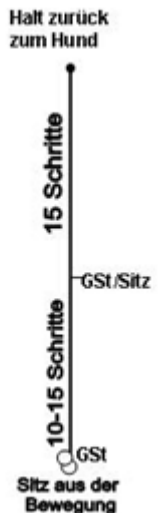

Liikkeestä istuminen

10 p, 10 p ja 5 (10) p

- Pääarvostelukriteerit
 - Määrätietoinen istuutuminen,
 - Rauhallinen, tarkkaavainen odottaminen
- 1. osa 50 %
 - Perusasento:
 - suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
 - Valmisteleva vaihe (kävellen):
 - Aktiivinen (ei painetta/hektinen/stressiä)
 - Iloinen/vapaa (body language)
 - Tarkkaavaisesti
 - Keskittynyt
 - Suora
 - Tiivis, lapa ohjaajan vasemman polven tasolla
 - Istuutuminen:
 - Määrätietoinen, suora
- 2. osa 50 %
 - Istumassa olo, ohjaajan poistuminen 15 askelta: 70 %
 - Keskittyminen (tarkkaavainen) ohjaajaan
 - Rauhallinen
 - Perusasento: 30 %
 - suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
- Huomioitava mahdolliset ohjaaja-avut

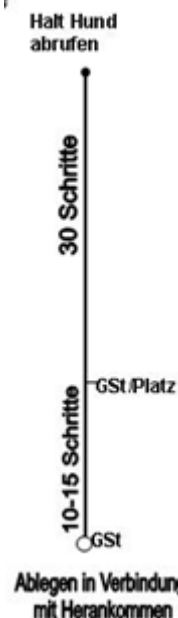

Liikkeestä maahanmeno ja luoksetulo

10 p, 10 p ja 10 p

- Pääarvostelukriteerit
 - Määrätietoinen maahanmeno,
 - Rauhallinen, tarkkaavainen odottaminen
 - Halu tulla ohjaajan luokse
- 1. osa 50 %
 - Perusasento:
 - suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
 - Valmisteleva vaihe (IGP-1 ja 2 kävellen, IGP-3 kävellen ja juosten) (+perusasento 30%):
 - Nopea (ei painetta/hektinen/stressiä)
 - Iloisesti (body language)
 - Tarkkaavaisesti
 - Keskittynyt
 - Suora
 - Tiivis, lapa ohjaajan vasemman polven tasolla
 - Maahanmeno ja maassaolo: 70 %
 - Maahanmeno: Määrätietoinen, suora
- Maassa olo, ohjaajan poistuminen 30 askelta
 - Keskittyminen (tarkkaavainen) ohjaajaan
 - Rauhallinen
 - Luoksetulokäskyyn saakka
- 2. osa 50 %
 - Luoksetulo (70 %) (haluan tulla ohjaajan luokse),
 - Iloinen
 - Määrätietoinen
 - Suoraan
 - Eteenistuminen
 - Tiivis ja suoraan
 - Perusasento 30 %
 - suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
- Huom. Koira ei toisellakaan lisäkäskyllä suorita luoksetuloa puutteellinen 0 p. Saa jatkaa

Kävelystä seisomaan jääminen

-, 5 (10) ja - p

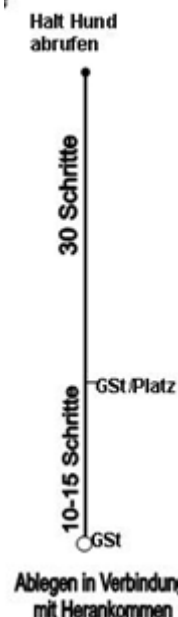
- Pääarvostelukriteerit
 - Määrätietoinen pysähtyminen,
 - Rauhallinen, tarkkaavainen odottaminen
- 1. osa 50 %
 - Perusasento:
 - suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
 - Valmisteleva vaihe (kävellä):
 - Nopea (ei painetta/hektinen/stressiä)
 - Iloisesti (body language)
 - Tarkkaavaisesti
 - Keskittynyt
 - Suora
 - Tiivis, lapa ohjaajan vasemman polven tasolla
- Pysähtyminen:
 - Määrätietoinen, suora
- 2. osa 50 %
 - Seisomassa olo, ohjaajan poistuminen 15 askelta: 70 %
 - Keskittyminen (tarkkaavainen) ohjaajaan
 - Rauhallinen
 - Perusasento: 30 %
 - suora, rauhallinen ja tarkkaavainen

Juoksusta seisomaan jääminen ja luoksetulo

-, - ja 10 p

- Pääarvostelukriteerit
 - Määrätietoinen pysähtyminen,
 - Rauhallinen, tarkkaavainen odottaminen
 - Halu tulla ohjaajan luokse
- 1. osa 50 %
 - Perusasento:
 - suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
 - Valmisteleva vaihe (IGP-1 ja 2 kävellen, IGP-3 kävellen ja juosten) (+perusasento 30%):
 - Nopea (ei painetta/hektinen/stressiä)
 - Iloisesti (body language)
 - Tarkkaavaisesti
 - Keskittynyt
 - Suora
 - Tiivis, lapa ohjaajan vasemman polven tasolla
 - Pysähtyminen: (+ seisomassa olo 70 %)
 - Pysähtyminen: Määrätietoinen, suora
- Seisomassa olo, ohjaajan poistuminen 30 askelta
 - Keskittyminen (tarkkaavainen) ohjaajaan
 - Rauhallinen
 - Luoksetulokäskyyn saakka
- 2. osa 50 %
 - Luoksetulo (70 %) (haluan tulla ohjaajan luokse)
 - Iloinen
 - Määrätietoinen
 - Suoraan
 - Eteenistuminen
 - Tiivis ja suoraan
 - Perusasento 30 %
 - suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
- Huom. Koira ei toisellakaan lisäkäskyllä suorita luoksetuloa puutteellinen 0 p. Saa jatkaa

Tasamaanouto

15 (10)p, 10 p ja 10 p

- Pääarvostelukriteeri
 - Määrätietoinen, keskittynyt nouto
 - Voimakas ja rauhallinen kapulan pitäminen, **esittäminen** ja luovuttaminen
- Suoritus
 - Heitto noin 10 metrin päähän
 - Tukiaskel sallittu, 3 sekunnin tauko tukiaskeleen palauttamisen jälkeen
- Perusasento
 - Suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
- Kapulalle meno
 - Määrätietoinen, halukas
 - Suoraan
- Kapulan ottaminen
 - Määrätietoinen, keskittynyt
 - Välitön kääntyminen
- Kapulan tuominen (haluan tuoda esineen)
 - Määrätietoinen, halukas
 - Suoraan
- Eteenistuminen ja kapulan esittäminen 3 s + 3 s
 - Suora,
 - Tiivis
 - Esittää/tarjoaa kapulan ohjaajalle
- Ote (tuodessa ja luovuttaessa/esittäessä)
 - Varma, voimakas
 - Rauhallinen
- Perusasento
 - Kapula oikeassa kädessä alas ojennettuna
 - Suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
- **Virheellistä kuvattuna seuraavalla kalvolla**

Estenoudot

15 p, 15 p ja 15 p

- Hyppynouto
 - Kosketus korkeintaan -1p/hyppy (G)
 - Ponnistus korkeintaan -2p/hyppy (M)
 - Jos koira kaataa esteen **-5 p** (-4,5)
 - Menohypyssä, uusitaan liike, jossa arvostellaan nouto ja paluuhyppy)
- Estenoudot
 - Pisteytys
 - menohyppy/-kiipeäminen 5 p +
 - **nouto 5 p** +
 - paluuhyppy/-kiipeäminen 5 p
 - Osa-arvostelu on mahdollinen, kun koira suorittaa vähintään yhden hypyn/kiipeämisen ja noudon.
 - Suorittamaton hyppy/kiipeäminen -5 p
- Huomioitava hyppyjen/kiipeämisen
 - Halukkuus, motivaatio
 - Voimakkuus
- **Virheellistä noudoissa**
 - Rajoitteet motivaatiossa
 - Stressi/paine
 - Ei päämäärätietoinen nouto
 - Ei päämäärätietoinen kapulan ottaminen
 - Kapulalla leikkiminen tai sen pureskelu
 - Virheet/puutteet kapulan esittämisessä
 - "Hyppyjen hakeminen"

Hyppynouto

15 p, 15 p ja 15 p

- Pääarvostelukriteeri
 - Määrätietoinen, keskittynyt nouto
 - Voimakkaat, määrätietoiset hyppyt
 - Voimakas ja rauhallinen kapulan pitäminen, **esittäminen** ja luovuttaminen
- Suoritus
 - Heitto noin 4 metriä esteestä,
 - Tukiaskel sallittu, 3 sekunnin tauko tukiaskeleen palauttamisen jälkeen
- Perusasento
 - Suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
- Kapulalle meno ja hyppy
 - Määrätietoinen, halukas/motivoitunut
 - Suoraan
 - Voimakas, määrätietoinen hyppy
- Kapulan ottaminen
 - Määrätietoinen, keskittynyt/motivoitunut
 - Välitön kääntyminen
- Kapulan tuominen ja hyppy (haluan tuoda esineen)
 - Määrätietoinen, halukas
 - Suoraan
 - Voimakas, määrätietoinen hyppy
- Eteenistuminen ja kapulan esittäminen 3 s + 3 s
 - Suora,
 - Tiivis
 - Esittää/tarjoaa kapulan ohjaajalle
- Ote (tuodessa ja luovuttaessa/esittäessä)
 - Varma, voimakas
 - Rauhallinen
- Perusasento
 - Kapula oikeassa kädessä alas ojennettuna
 - Suora, rauhallinen ja tarkkaavainen

Vinoesteen yli kiipeäminen

15 p, - ja -

- Pääarvostelukriteeri
 - Voimakkaat, määrätietoiset kiipeämiset
 - Rauhallinen, tarkkaavainen odottaminen
 - Halu tulla ohjaajan luokse
- Suoritus
 - Koira perusasentoon esteen eteen
 - Ohjaaja siirtyy vinoesteen toiselle puolelle noin 4 metriä esteestä,
 - Tuomarin luvalla ohjaaja käskee koiran kiivetä esteen yli ohjaajan luokse
 - Eteenistuminen
 - Perusasento
- Perusasento (aloitus ja päätös 30 %)
 - Suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
- Jos seuraa ohjaajaa, voidaan asettaa (kerran) takaisin ja osa-arvostella
- Kiipeäminen, ohjaajan luokse tuleminen (ja eteenistuminen 70 %)
 - Määrätietoinen, iloinen, halu tulla ohjaajan luokse
 - Suoraan
 - Voimakas, määrätietoinen kiipeäminen
- Eteenistuminen 3 s + 3 s
 - Suora,
 - Tiivis
 - Rauhallinen
- Perusasento
 - Suora, rauhallinen ja tarkkaavainen

Vinoestenouto

- (15) p, 15 p ja 15 p

- Pääarvostelukriteeri
 - Määrätietoinen, keskittynyt nouto
 - Voimakkaat, määrätietoiset kiipeämiset
 - Voimakas ja rauhallinen kapulan pitäminen, **esittäminen** ja luovuttaminen
- Suoritus
 - Heitto noin 4 metriä esteestä,
 - Tukiaskel sallittu, 3 sekunnin tauko tukiaskeleen palauttamisen jälkeen
- Perusasento
 - Suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
- Kapulalle meno ja kiipeäminen
 - Määrätietoinen, halukas/motivoitunut
 - Suoraan
 - Voimakas, määrätietoinen kiipeäminen
- Kapulan ottaminen
 - Määrätietoinen, keskittynyt/motivoitunut
 - Välitön kääntyminen
- Kapulan tuominen ja hyppy (haluan tuoda esineen)
 - Määrätietoinen, halukas
 - Suoraan
 - Voimakas, määrätietoinen kiipeäminen
- Eteenistuminen ja kapulan esittäminen 3 s + 3 s
 - Suora,
 - Tiivis
 - Esittää/tarjoaa kapulan ohjaajalle
- Ote (tuodessa ja luovuttaessa/esittäessä)
 - Varma, voimakas
 - Rauhallinen
- Perusasento
 - Kapula oikeassa kädessä alas ojennettuna
 - Suora, rauhallinen ja tarkkaavainen

Ennakointi ja varastaminen noudoissa

Tasamaanouto:

Lähtee heti, kun ohjaaja heittää kapulan = P 0p

Varastaa (Lähtee selvästi ennen käskyä) = P max 6,75p

Ennakoi = H-EH 8-9,5p

Hyppynouto ja vinoestenouto:

Lähtee heti, kun ohjaaja heittää kapulan = P 0p

Varastaa (Lähtee selvästi ennen käskyä) = P max 10,25p

Ennakoi = H-EH 12-14,25p

Vinoesteen yli kiipeäminen

Ohjaaja on toisella puolella valmiina antamaan käskyn, mutta koira

ennakoi = H-EH 12-14,25p

Eteenlähetys ja maahanmeno irtaantuminen ja lisäkäskyt

- Jos koira ei irtaudu ohjaajasta vähintään 50 % vaaditusta etäisyydestä tai ei pysähdy 3 käskyllä, ei liikesuoritusta voida arvostella.
- Lisäkäskyt
 - Koira pysähtyy 1. käskyllä, ei mene maahan. 1 lisäkäsky maahanmenoon -1,5 p
 - Koira pysähtyy ensimmäisellä käskyllä, menee maahan 2. lisäkäskyllä -2,5 p
 - Koira pysähtyy 1. käskyllä, mutta ei mene maahan 2:kaan lisäkäskyllä -3,5 p
 - Koira pysähtyy vasta 1. lisäkäskyllä. Menee maahan -2,5 p
 - Koira pysähtyy vasta 2. lisäkäskyllä. Menee maahan -3,5 p
 - Koira ei pysähdy toisellakaan lisäkäskyllä. 0 p
 - Koira menee maahan heti ensimmäisellä käskyllä, mutta nousee ylös sen jälkeen, kun tuomari on antanut ohjaajalle merkin siirtyä koiran luo, ohjaaja saa koiran yhdellä käskyllä menemään maahan ennen, kuin se on edennyt yli 50 % koiran ja ohjaajan välisestä etäisyydestä: Vähennys korkeintaan -5 pistettä.

Eteenlähetys ja maahanmeno

10 p, 10 p ja 10 p

- Pääarvostelukriteeri
 - Määrätietoinen, suora irtaantuminen
 - Määrätietoinen maahanmeno
 - Rauhallinen ja tarkkaavainen odottaminen
- 1. osa 50 %
 - Perusasento:
 - suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
 - Valmisteleva vaihe (+perusasento 30%):
 - Nopea (ei painetta/hektinen/stressiä)
 - Iloisesti (body language)
 - Tarkkaavaisesti
 - Keskittynyt
 - Suora
 - Tiivis, lapa ohjaajan vasemman polven tasolla
- Eteenlähetys/irtaantuminen: 70 %
 - Nopea, määrätietoinen
 - Suoraan
- 2. osa 50 %
 - Maahanmeno (70 %)
 - Määrätietoinen, nopea
 - Maassaolo, ohjaajan lähestyminen
 - Keskittyminen (tarkkaavainen)
 - Rauhallinen
 - Sivulle käskyyn saakka
 - Perusasento 30 %
 - suora, rauhallinen ja tarkkaavainen

Eteenlähetys ja maahanmeno irtaantuminen ja lisäkäskyt

- Jos koira ei irtaudu ohjaajasta vähintään 50 % vaaditusta etäisyydestä tai ei pysähdy 3 käskyllä, ei liikesuoritusta voida arvostella.
- Lisäkäskyt
 - Koira pysähtyy 1. käskyllä, ei mene maahan. 1 lisäkäsky maahanmenoon -1,5 p
 - Koira pysähtyy ensimmäisellä käskyllä, menee maahan 2. lisäkäskyllä -2,5 p
 - Koira pysähtyy 1. käskyllä, mutta ei mene maahan 2:kaan lisäkäskyllä -3,5 p
 - Koira pysähtyy vasta 1. lisäkäskyllä. Menee maahan -2,5 p
 - Koira pysähtyy vasta 2. lisäkäskyllä. Menee maahan -3,5 p
 - Koira ei pysähdy toisellakaan lisäkäskyllä. 0 p
 - Koira menee maahan heti ensimmäisellä käskyllä, mutta nousee ylös sen jälkeen, kun tuomari on antanut ohjaajalle merkin siirtyä koiran luo, ohjaaja saa koiran yhdellä käskyllä menemään maahan ennen, kuin se on edennyt yli 50 % koiran ja ohjaajan välisestä etäisyydestä: Vähennys korkeintaan -5 pistettä.

Paikallaolo häiriönlaisena

10 p, 10 p ja 10 p

- Pääarvostelukriteeri
 - Määrätietoinen maahanmeno ja päätösasentoon istuminen
 - Rauhallinen ja tarkkaavainen odottaminen
- Suoritus
 - IGP-1 ja 2 ohjaaja näkyvissä vähintään 30 askeleen päässä
 - IGP-3 ohjaaja piilossa vähintään 30 askeleen päässä
- Perusasento (aloitus ja päätös 30 %)
 - Suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
- Maahanmeno (ja maassaolo) 70 %
 - Määrätietoinen
 - Suora
- Maassaolo
 - Keskittyminen (tarkkaavainen) ohjaajaan
 - Rauhallinen
- Perusasento
 - suora, rauhallinen ja tarkkaavainen
- Jos koira siirtyy yli 3 m (on mahdollista saada 50 %), jos
 - IGP-1 toinen koira on suorittanut liikkeen 3 loppuun (maahanmeno ja luoksetulo)
 - IGP-2 toinen koira on suorittanut liikkeen 4 loppuun (kävelystä seisomaan jääminen)
 - IGP-3 toinen koira on suorittanut liikkeen 5 loppuun (tasamaanouto)
- Jos koira tulee ohjaajaa vastaan ohjaajan palatessa koiran luo, seuraa korkeintaan 3 pisteen vähennys.

Yhteenveto B-Osa

- Pää- ja toissijaiset arvostelukriteerit
 - Käyttäytyminen, halu työskennellä, aktiivinen
 - Rauhallinen, keskittynyt
 - Body language:
 - Halu seurata, motivaatio, katsekontakti
 - Päämäärätietoiset, vapaat liikesuoritukset
 - Rauhallinen, keskittynyt odottaminen aina käskyyn asti
 - Halu tulla luokse, halu irtaantua
 - Voimakkaat, määrätietoiset ja vapaat hypyt/kiipeämiset
 - Kapulan esittäminen
 - Osaaminen, luonnollinen liikkuminen
 - Korrekti ohjaaminen ilman apuja (aktiivinen koira)
 - KOIRAN TULEE HALUTA TEHDÄ TÖITÄ OHJAAJALLE YHDESSÄ OHJAAJAN KANSSA

Koiran lukeminen, mitä koira tuntee tehdessään

C-osa suojelu

Koiran on dominoitava

- Pääarvostelukohdat suojelussa
- Maalimies eli avustaja
- Ote ja otekäyttäytyminen
- VIK
- Vartioinnin arvosanat
- Hylkäys
- Keskeytys
- Kenttämerkinnät ja piilot
- Risteily ja kenttä
- Liikkeet ja pisteet
- Ilmoittautuminen
- Avustajan etsintä risteillen 5 p, 5p, 10 p
- Vartiointi ja haukkuminen 15 p, 15p, 15 p
- Avustajan pakoyrityksen estäminen kaavio
- Avustajan pakoyrityksen estäminen 20 p, 15p, 10 p
- Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheesta 30 p, 20p, 15 p
- Selkäkuljetus -, 5p, 5 p
- Selkäkuljetuksen avut
- Hyökkäys selkäkuljetuksesta -, -, 15 p
- Liikkuvan avustajan hyökkäys koiraan kohti 30 p, 20 p, 15 p (10 p)
- Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheesta -, 20p, 15 p
- Yhteenveto C-Osa

Pääarvostelukohdat suojelussa

- Suojelun arvostelu on erityisen tärkeää käyttökoirien luonteen kehittämisen ja ylläpitämisen mahdollistamiseksi käyttökoirajalostuksessa
- Tärkeitä ominaisuuksia
 - Viettitasapaino
 - Vahvat hermot
 - Itsevarmuus
 - Kuormitettavuus
 - **Dominanssi**
 - Luonnollinen hallittu aggressiokäyttäytyminen
 - Ohjattavuus (yhteistyö ohjaajan ja koiran välillä)
 - Fyysinen ja psyykinen maalimiehen kuormitettavuus

**Koiran on hallittava,
"dominoitava"
maalimestä ollen
samalla ohjattavissa.
"Oltava itsevarma
pyrkimys taistella
maalimiehen kanssa"**

Koiran lukeminen, mitä koira tuntee tehdessään

Maalimies eli avustaja

- Tuomarin on kyettävä objektiivisesti arvioida koiran laatu ja koulutustaso:
 - **viettiominaisuudet, kuormitettavuus, itsevarmuus ja ohjattavuus**
 - Maalimiehen on pystyttävä **fyysisesti ja henkisesti haastamaan koiraa ja koiran koulutustasoa**.
 - Maalimies on tuomarin apulainen
 - Toimii täsmälleen tuomarin ohjeistuksen mukana
 - Samalla tavalla kaikille koirille
 - Tuomarin on asetettava niin, että hän pystyy näkemään suoritukset
 - Hyökkäysvaihe, kuormitusvaihe/otevaihe, irrotus ja vartiointivaiheessa
- Tuomari määrää hyökkäyksen (/paon) aloituksen ja kuormitusvaiheen päättymisen
- Maalimiehen on käytettävä suojavaatetusta
 - Suojahousut
 - Suojatakki
 - Suojahiha
 - Nivussuoja
 - Mahdolliset käsisuojat
- Maalimiehellä oltava tukevat ja luistamattomat jalkineet
- Maalimiehen tulee noudattaa ohjaajan ohjeita koeohjeen mukaan
- Yhdistyskokeissa voidaan käyttää yhtä maalimiestä, valtakunnallisissa kilpailuissa on käytettävä yleensä kahta maalimiestä
 - maalimies voi myös itse osallistua kokeeseen (tällöin voidaan vaihtaa kerran avustajaa)
 - Maalimies ei estä samassa taloudessa elävän osallistumista koiranohjaajana

Ote ja otekäyttäytyminen

- Ote
 - Vaikuttava, tehokas
 - **Voimakas**
 - **Rauhallinen**
 - **Täysi**
 - Pysyvä
 - Varma
- Otekäyttäytyminen
 - Hyökkäys- (avaus-) vaihe
 - Miten menee kuorman läpi: Hyökkää määrätietoisesti ja itsevarmasti (korkea dominanssi) loppuun asti
 - Voimakkaalla, rauhallisella ja täydellä puruotteella
 - Kuormitusvaihe
 - **Voimakas, rauhallinen ja täysi ote**
 - ”välinpitämätön” kuormitukseen: kuormitus ei saa aiheuttaa stressi (kuormittumista)/kuormitus **ei saa vaikuttaa** koiran otekäyttäytymisen vaikuttavuuteen
 - **Estettävä** maalimiehen liike **tehokkaasti**
- Ylimenovaihe
 - Maalimiehen pysähtymisestä
 - Jos ei esitä (väh 1 sekunti), niin – 1 arvosana
 - Voimakas ja rauhallinen
- Irrotusvaihe
 - Määrätietoinen, varma
 - Selvä, puhdas irrotus
 - Hidasteleva irrotus -0,5 – 3 p
 - Nopea irrotus 1. lisäkäskyn jälkeen -3 p
 - Hidasteleva irrotus 1. isäkäskyn jälkeen -3,5 – 6 p
 - Nopea irrotus 2. lisäkäskyn jälkeen -6 p
 - Hidasteleva irrotus 2. lisäkäskyn jälkeen -6,5 – 9 p
 - Ei irrota 2. lisäkäskyn jälkeen: hylkäys
- Vartiointivaihe
 - Vahvasti **dominoiva** (itsevarma, aktiivinen, painostava, tiivis ja tarkkaavainen)

VIK

- Viettikäyttäytyminen
- Itsevarmuus
- Kuormitettavuus

- Ausgeprägt “a”:
 - Koira, jonka VIK on **“erinomainen”**, osoittaa suurta työskentelyvalmiutta, selkeitä viettiominaisuuksia, määrätietoista liikkeiden suoritusta, itsevarmaa käyttäytymistä, erinomaista tarkkaavaisuutta ja poikkeuksellisen suurta kuormitettavuutta.
- Vorhanden “vh”:
 - Koira, jonka VIK on **“olemassaoleva”**, osoittaa rajoittuneisuutta työskentelyvalmiudessa, viettiominaisuuksissa, itsevarmuudessa, tarkkaavaisuudessa ja kuormitettavuudessa.
- Nicht genügend “ng”:
 - Koira, jonka VIK on **“puutteellinen”**, osoittaa puutteita työskentelyvalmiudessa ja viettiominaisuuksissa, puuttuvaa itsevarmuutta ja riittämätöntä kuormitettavuutta.

Vartioinnin arvosanat

Arvosana	Selite
Vartioitava, ei riitä “odottaminen”	
Yhden arvosanan lasku	• Hieman tarkkaamaton vartioinnissa ja/tai häiritsee avustajaa hiukan vartiointivaiheessa
Kahden arvosanan lasku	• Hyvin tarkkaamaton vartioinnissa ja/tai häiritsee avustajaa voimakkaasti vartiointivaiheessa
Kolmen arvosanan lasku	• Koira ei vartioi avustajaa, mutta pysyy kuitenkin avustajan luona
Puutteellinen	• Koira tulee lähestyvää ohjaajaa vastaan
Keskeytys	• Koira ei kestä avustajan kuormitusta, irtoaa suojahihasta ja väistää avustajaa • Koira jättää avustajan ennen tuomarin ohjaajalle antamaa siirtymismerkkiä tai ohjaaja antaa käskyn, joka saa koiran pysymään avustajan luona

Hylkäys

- Hylkäys, jos
 - Koira ei ole ohjaajan hallinnassa (esim. sivu-/selkäkuljetuksessa)
 - Ohjaaja ei saa koira hallintaan 3 käskyllä (käsky + 2 lisäkäskyä) tai ilman ohjaajan muita apuja
 - Koira puree maalimiestä muualle kuin suojahihaan
 - Koira puree muuta ihmistä kuin maalimiestä
 - Epäurheilijamainen käytös
- Hylätty koira
 - menettää kaikki siihen asti saamansa pisteet
 - ei saa VIK-arvosanaa

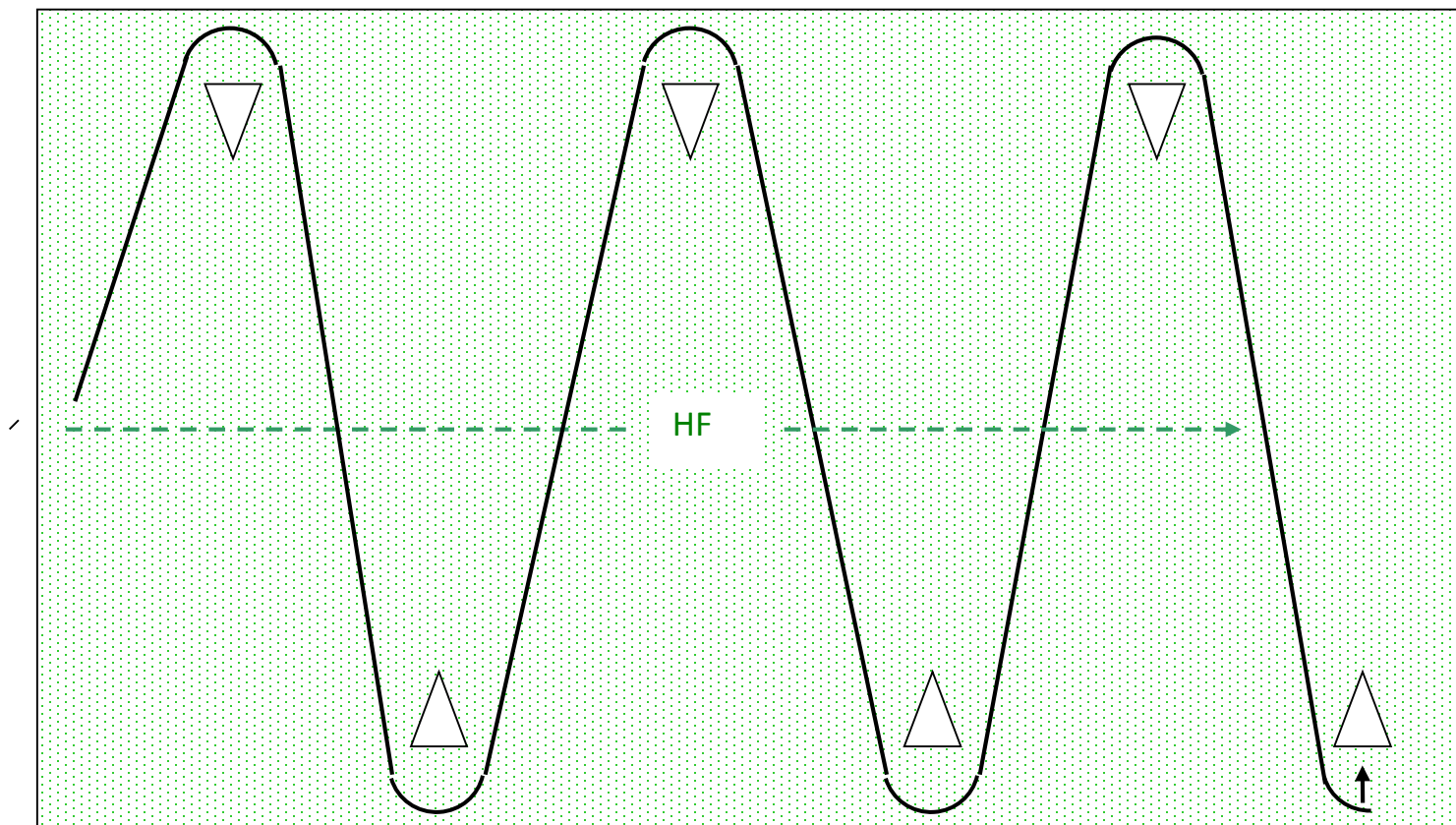
Keskeytys

- Keskeytys, jos
 - Koira ei löydä maalimiestä kolmannellakaan yrittämällä piilolta Koira ei jättää piilolla tunnistamansa maalimiehen ennen kuin tuomari on antanut keskilinjalla odottavalle ohjaajalle luvan lähestyä (kerran uudelleen)
 - Koira jättää maalimiehen ennen kuin tuomari on antanut ohjaajalle luvan lähestyä tai ohjaaja käskee koiran pysymään maalimiehen luona
 - Koira ei ota tai luopuu otteesta puolustussuorituksissa
- Keskeytetty koira
 - A- ja B-osien pisteet jäävät
 - C-osa 0

Kenttämerkinnät ja piilot

- Kenttämerkinnät
 - Ohjaajan paikka piilolta kutsuttaessa
 - Avustajan pakoyrityksen aloituspaikka
 - Avustajan pakomatkan (20 askelta) lopetuskohta, jota ennen koiran on estettävä pako
 - Koiran „makuupaikka“ paossa
 - Merkintä ohjaajan varten liikkeessä „liikkuvan avustajan hyökkäys koiraa kohti“
- Piilot
 - Koekentän pitkillä sivuilla 6 piiloa (3 kummallakin sivulla).
 - Kaikkien kuuden piilon on oltava paikoillaan kaikissa koeluokissa (IGP1-3)

Risteily ja kenttä

Liikkeet ja pisteet

	IGP-1	IGP-2	IGP-3
Avustajan etsintä risteillen	5 p (ei piilon kiertoa)	5 p (4 piiloa)	10 p (6 piiloa)
Vartiointi ja haukkuminen	10 + 5 = 15 p (5+5 p)	10 + 5 = 15 p (5+5 p)	10 + 5 = 15 p (5+5 p)
Avustajan pakoyrityksen estäminen	20 p	15 p (10 p)	10 p
Hyökkäyksen torjuminen vartiointivaiheesta	30 p (35 p)	20 p	15 p (20 p)
Selkäkuljetus	-	5 p	5 p
Hyökkäys selkäkuljetuksesta	-	- (30 p)	15p
Liikkuvan avustajan hyökkäys koiraa kohti	30 p	20 p	15 p (10 p)
Hyökkäyksen torjuminen vartiointivaiheesta	-	20 p	15 p
Yhteensä	100 p	100 p	100 p

Ilmoittautuminen

- Ohjaaja ilmoittautuu tuomarille koira perusasennossa
 - IGP-1 koira siirtyminen kytkettynä, aloituspaikalla irrottaa liinan
 - IGP-2 ja 3 koira vapaana
 - „Avustajan etsintä risteillen“ liikesuorituksen aloituskohdassa
 - IGP-1 6. piilon tasolla
 - IGP-2 3. piilon tasolla
 - IGP-3 1. piilon tasolla
 - Kasvot tuomariin päin
 - Ilmoittautuminen tapahtuu käden ylös

Avustajan etsintä risteillen

5 p, 5p, 10 p

- Aloitus tuomarin luvalla (käsi)
 - Ohjaajan kääntyy piiloa kohden
 - Perusasento
 - Suora
 - Rauhallinen
 - Keskittynyt
- Risteilyn suoritus
 - IGP-1: koira lähetään suoraan 6. piilolle
 - IGP-2: 4:n piilon risteily
 - IGP-3: 6:n piilon risteily
 - Suuntaohjaus ja käsky sallittu, käskyt liikkeestä
 - Ohjaaja liikkuu keskilinjalla normaalilla kävelynopeudella, koira ohjaajan edellä
 - Kun koira tulee 6. piilolle, ohjaaja pysähtyy ja pysyy paikallaan, kunnes tuomari antaa luvan siirtyä piilolle
- Kokonaisuudessaan määrätietoinen
- Nopea ja suoraan piilolle
- Tiivis ja tarkkaavainen kiertäminen
- Nopea ja suoraan ohjaajalle
- Jos ohjaaja ottaa koiran risteilyn aikana perusasentoon: risteily 0, mutta saa jatkaa suojelua
 - Jos koira tulee toisen kerran perusasentoon, suojelu keskeytetään
- Jos koira **ei löydä** maalimiestä, saa sen lähettää **2 kertaa** uudelleen 6. piilolle
 - Jos koira ei edelleenkään löydä avustajaa osasuoritus C keskeytetään

Vartiointi ja haukkuminen

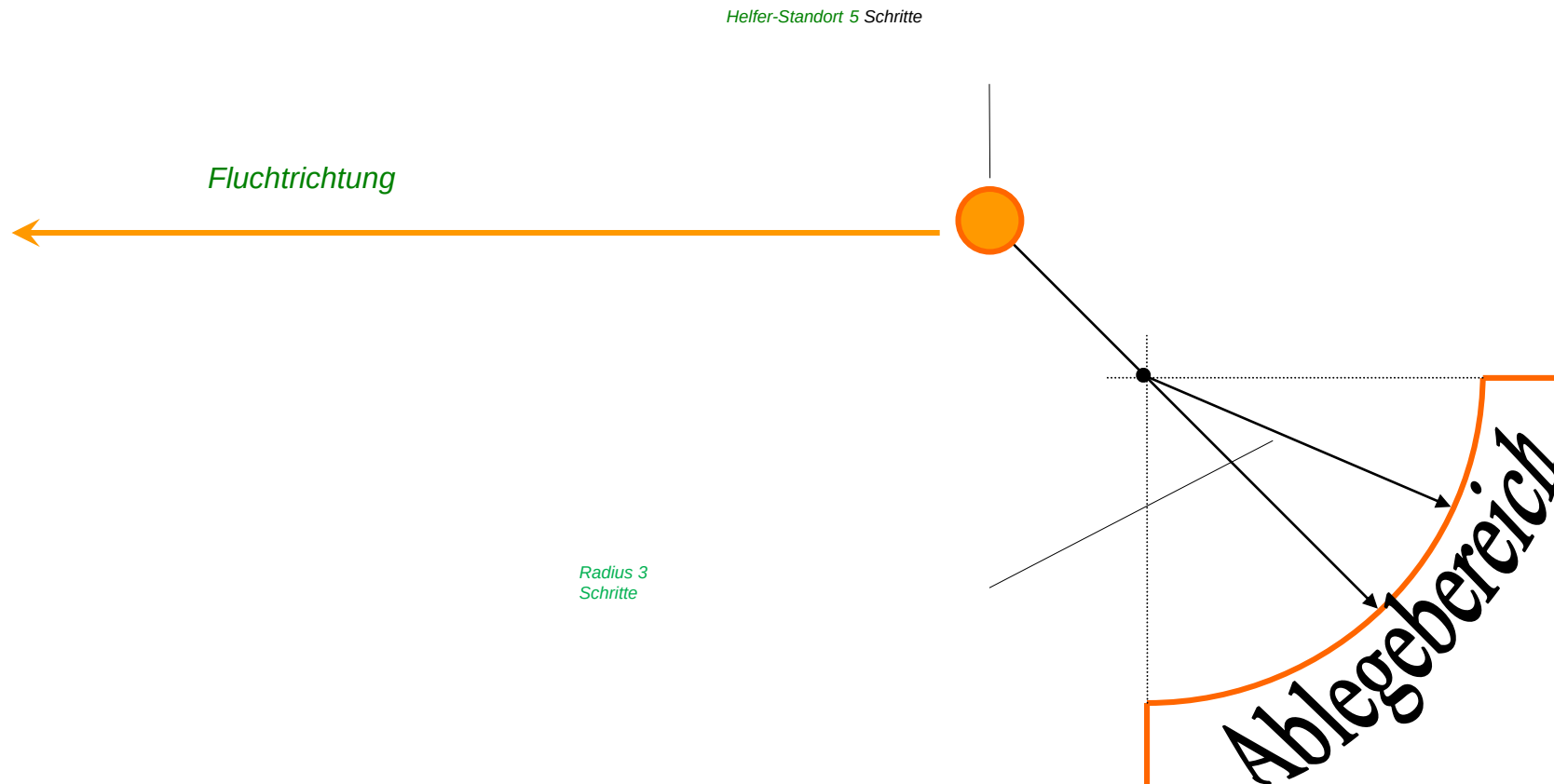
10 p + 5 p, 10 p + 5p, 10 p + 5 p

- Vartiointi ja haukkuminen arvostellaan erillisinä
- Haukkuminen 5 p
 - **Energinen**
 - **Itsevarma**
 - **Jatkuva**
 - Heikko haukkuminen/ei jatkuva haukkuminen B-M
 - Ei hauku, mutta pysyy maalimiehen luona -5 p.
- Jos koira jättää tunnistamansa maalimiehen, saa ohjaaja lähettää koiran kerran uudelleen,
 - jos jää maalimiehen luo:- 14 p
 - Ei jää: keskeytys, VIK ng (puutteellinen)
- Jos koira tulee ohjaajaa vastaan tai tulee ennen käskyä sivulle: max M
- Vartiointi 10 p
 - Ei riitä odottaminen
 - **Dominoiva,**
 - **Painostava**
 - **Itsevarma**
 - **Tiivis**
 - **Tarkkaavainen**
 - Häiritsee, tökkii, hyppii: aina puutteelliseen asti
 - Puree hihaan , irrottaa 1. käskyllä -14 p
 - Puree (ei tökkäys) muualle kuin hihaan: hylkäys
- Perusasento (IGP-1 ohjaaja voi hakea koiran)
 - Tulee **suoraan**
 - **Rauhallinen**
 - **Tarkkaavainen**

Koiran on itsevarmasti dominoitava maalimiestä

Avustajan pakoyrityksen estäminen kaavio

Avustajan pakoyrityksen estäminen

20 p, 15p, 10 p

- Seuraaminen
 - IPG-1 koira voidaan kytkeä
 - Tarkkaavainen,
 - Keskittynyt
 - Koiran lapa ohjaajan polven tasolla
- Maassa (vartiointi)
 - Suora
 - Nopea/määrätietoinen
 - Rauhallinen
 - Tarkkaavainen
- Pakoyritys
 - “Kiinni”, ilman käskyä vähennetään 1 arvosana
- Avausvaihe
 - Määrätietoinen ja itsevarma (korkea dominanssi) loppuun asti
 - Voimakkaalla, täydellä ja rauhallisella otteella
- Jos koira ei saa otetta, ennen kuin maalimies on ylittänyt 20 askeleen merkin: keskeytys
- Kuormitusvaihe
 - Voimakas, rauhallinen ja täysi ote
 - Estää pakoyrityksen tehokkaasti
- Ylimenovaihe
 - Voimakas ja rauhallinen ote
- Irrotusvaihe
 - Määrätietoinen ja varma
 - Selvä, puhdas irrotus
- Vartiointivaihe
 - Vahvasti dominoiva (itsevarma, aktiivinen, painostava, tiivis ja tarkkaavainen)

Koiran on itsevarmasti dominoitava maalimiestä

Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheesta

30 p, 20p, 15 p

- Maalimiehen hyökkäys
 - Noin 5 sekunnin vartioinnin jälkeen
 - Kohti koiraa
- Avausvaihe
 - Määrätietoinen ja itsevarma (korkea dominanssi) loppuun asti
 - Voimakkaalla, täydellä ja rauhallisella otteella
- Kuormitusvaihe
 - Voimakas, rauhallinen ja täysi ote
- Ylimenovaihe
 - Voimakas ja rauhallinen ote
- Irrotusvaihe
 - Määrätietoinen ja varma
 - Selvä, puhdas irrotus
- Vartiointivaihe
 - Vahvasti dominoiva (itsevarma, aktiivinen, painostava, tiivis ja tarkkaavainen)
- Päätös vaihe/perusasento
 - Rauhallinen, tarkkaavainen

Koiran on itsevarmasti dominoitava maalimestä

Selkäkuljetus

-, 5p, 5 p

- Suoritus
 - Perusasento
 - Noin 30 askelta
 - Kulma ei ole pakollinen
 - Koiran tulee olla tarkkaavainen (vartioitava) maalimiehen suuntaan
- IGP-2 **huom! ei hyökkäystä**
 - **Maalimies pysähtyy**
 - **Ohjaaja seurauttaa koiran maalimiehen oikealle puolelle**
 - Perusasento
 - Ottaa pehmytpatukan pois
 - Sivukuljetus n. 20 askelta tuomarille
- IGP-3
 - Selkäkuljetuksen lopuksi maalimies hyökkää ("hyökkäys selkäkuljetuksesta"- liike) tuomarin merkistä
- Arvostelu
 - Perusasento: suora, tarkkaavainen, rauhallinen
 - Etäisyys maalimieheen
 - Vapaa
 - Tarkkaavainen maalimiehen (vartiointi)
 - Keskittynyt
 - Asento (suora, koiran lapa ohjaajan polven kohdalla)

Koiran on itsevarmasti dominoitava maalimiestä

Selkäkuljetuksen avut

- Vartalo- ja askelavut: alennus aina kahteen arvosanaan saakka
- Lisäkäskey: alennus aina kolmeen arvosanaan saakka
- Koira ei ole tarkkaavainen maalimieheen: alennus aina kahteen arvosanaan saakka
- Koira menee maalimiehen luo – ei kuitenkaan pure – mutta antaa kutsua itsensä pois: ala-M (ala-puutteellinen)
- Koira puree maalimiestä: Hylkäys
- Seuraaminen ei ole mahdollista: Hylkäys

Hyökkäys selkäkuljetuksesta

-, -, 15 p

- Maalimiehen hyökkäys
 - Noin 5 sekunnin vartioinnin jälkeen
 - Kohti koiraa
- Avausvaihe
 - Määrätietoinen ja itsevarma (korkea dominanssi) loppuun asti
 - Voimakkaalla, täydellä ja rauhallisella otteella
- Kuormitusvaihe
 - Voimakas, rauhallinen ja täysi ote
- Ylimenovaihe
 - Voimakas ja rauhallinen ote
- Irrotusvaihe
 - Määrätietoinen ja varma
 - Selvä, puhdas irrotus
- Vartiointivaihe
 - Vahvasti dominoiva (itsevarma, aktiivinen, painostava, tiivis ja tarkkaavainen)
- Päätösvaihe ja sivukuljetus
 - Perusasento (pehmytpatukka pois)
 - Rauhallinen ja tarkkaavainen
 - Sivukuljetus n. 20 askelta tuomarille
 - Tarkkaavainen maalimiehen (vartiointi) keskittynyt
 - Asento (Suora, koiran lapa ohjaajan polven kohdalla)
 - Sivukuljetuksen avut
 - vartalo- tai askelavut kaksi arvosanaa
 - Lisäkäsky kolme arvosanaa

Koiran on itsevarmasti dominoitava maalimiestä

Liikkuvan avustajan hyökkäys koiraa kohti

30 p, 20 p, **15 p** (10 p)

- Aloitus
 - IGP-1 Kytketyn tai vapaan koiran kanssa (30 m)
 - IGP-2 vapaan koiran kanssa 40 m
 - IGP-3 vapaan koiran kanssa 1. piilon tasolle
 - Asento, tarkkaavainen, keskittynyt
 - Odotus tarkkaavainen, rauhallinen
 - IGP-1 ja 2 maalimies odottaa, IGP-3 maalimies piilosta keskilinjalla, jossa kääntyy koiraa kohden. Tuomarin lupa noin 50 metriä koirasta
- Avausvaihe
 - Määrätietoinen ja itsevarma (korkea dominanssi) loppuun asti
 - Voimakkaalla, täydellä ja rauhallisella otteella
- Kuormitusvaihe
 - Voimakas, rauhallinen ja täysi ote
- Ylimenovaihe
 - Voimakas ja rauhallinen ote
- Irrotusvaihe
 - Määrätietoinen ja varma
 - Selvä, puhdas irrotus
- Vartiointivaihe
 - Vahvasti dominoiva (itsevarma, aktiivinen, painostava, tiivis ja tarkkaavainen)
- IGP-1 Päätösvaihe ja sivukuljetus 20 askelta
 - Perusasento (pehmytpatukka pois) ja koiran kytkeminen ohjaajan halutessa
 - Tarkkaavainen maalimiehen (vartiointi)
 - Keskittynyt
 - Asento (suora, koiran lapa ohjaajan polven kohdalla)

Koiran on itsevarmasti dominoitava maalimiestä

Liikkuvan avustajan hyökkäys koiraa kohti

30 p, 20 p, **15 p** (10 p)

- Aloitus
 - IGP-1 ja 2 maalimies odottaa
 - => IGP1 ja 2: Tuomari voi kehottaa avustajaa siirtymään kentän ns. keskilinjalle, mikäli liike voidaan kentän kunnosta johtuen tehdä siellä turvallisemmin

Koiran on itsevarmasti dominoitava maalimiestä

Hyökkäyksen torjunta vartiointivaiheesta -, 20p, 15 p

- Maalimiehen hyökkäys
 - Noin 5 sekunnin vartioinnin jälkeen
 - Kohti koiraa
- Avausvaihe
 - Määrätietoinen ja itsevarma (korkea dominanssi) loppuun asti
 - Voimakkaalla, täydellä ja rauhallisella otteella
- Kuormitusvaihe
 - Voimakas, rauhallinen ja täysi ote
- Ylimenovaihe
 - Voimakas ja rauhallinen ote
- Irrotusvaihe
 - Määrätietoinen ja varma
 - Selvä, puhdas irrotus
- Vartiointivaihe
 - Vahvasti dominoiva (itsevarma, aktiivinen, painostava, tiivis ja tarkkaavainen)
- Päätösvaihe ja sivukuljetus
 - Perusasento (pehmytpatukka pois)
 - Rauhallinen ja tarkkaavainen
 - Sivukuljetus n. 20 askelta tuomarille
 - Tarkkaavainen maalimiehen (vartiointi) keskittynyt
 - Asento (Suora, koiran lapa ohjaajan polven kohdalla)

Koiran on itsevarmasti dominoitava maalimestä

Yhteenveto C-Osa

- Suojelun arvostelu on erityisen tärkeää käyttökoirien luonteen kehittämisen ja ylläpitämisen mahdollistamiseksi käyttökoirajalostuksessa
- Tärkeät ominaisuudet / body language
 - Viettitasapaino
 - Vahvat hermot
 - Itsevarmuus
 - Kuormitettavuus
 - **Dominanssi**
 - Luonnollinen hallittu aggressiokäyttäytyminen
 - Ohjattavuus (yhteistyö ohjaajan ja koiran välillä)
 - Fyysinen ja psyykinen maalimiehen kuormitettavuus

**Koiran lukeminen, koiran on hallittava, ”dominoitava”
maalimiestä ollen samalla ohjattavissa.**

Yhteenveto

- Koiran lukeminen
- Yhteenveto osa-alueittain

Koiran lukeminen

- Koiran lukeminen
- Ensi- ja toissijaiset arvostelukriteerit
- Arvosanaperusteinen arvostelu
 - Mitä voidaan antaa, ei mitä vähennetään
- Mitä koira tuntee suorittaessaan: Koiran on haluttava tehdä ja nauttia tekemisestä
- Luonneominaisuudet kertovat mitä koira voi maksimissaan saada, tekniikka/osaaminen kuinka lähelle koirakohtaista maksimiaan koira voi päästä

Yhteenveto osa-alueittain

- A-osa jälki
 - Koiran tulee olla vastuussa 100 % jäljestämisestä
 - KOIRAN TULEE HALUTA LÖYTÄÄ
- B-osa tottelevaisuus
 - Käyttäytyminen, halu työskennellä, aktiivinen
 - Rauhallinen, keskittynyt
 - Osaaminen, luonnollinen liikkuminen
 - Korrekti ohjaaminen ilman apuja (aktiivinen koira)
 - KOIRAN TULEE HALUTA TEHDÄ TÖITÄ OHJAAJALLE YHDESSÄ OHJAAJAN KANSSA
- Suojelun arvostelu on erityisen tärkeää käyttökoirien luonteen kehittämisen ja ylläpitämisen mahdollistamiseksi käyttökoirajalostuksessa
- C-osa suojelu
 - Viettitasapaino
 - Vahvat hermot
 - Itsevarmuus
 - Kuormitettavuus
 - **Dominanssi**
 - Luonnollinen hallittu aggressiokäyttäytyminen
 - Ohjattavuus (yhteistyö ohjaajan ja koiran välillä)
 - Fyysinen ja psyykinen maaliniehen kuormitettavuus
 - KOIRAN ON DOMINOITAVA MAALIMIESTÄ OLLEN SAMALLA OHJATTAVISSA

Koiran lukeminen, mitä koira tuntee